

برنامه

وزیر پیشنهادی

«صنعت، معدن و تجارت»

سید رضا فاطمی امین

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

امسال -سال ۱۴۰۰- یک زمینه‌ی خوبی برای شکوفایی جهش تولید وجود دارد که از این بایستی حداکثر استفاده را کرد. باید این حرکت با جدیت دنبال بشود و به‌طور عمده حمایت‌های قانونی و دولتی و حکومتی از همه سو نسبت به جهش تولید انجام بگیرد. چه این دولت تا وقتی که بر سر کار است، چه

دولت آینده از اول استقرار بایستی همت خودش را بر این قرار بدهد که موانع را

برطرف کند و حمایت‌های لازم را انجام بدهد و ان‌شاءالله جهش تولید به معنای

واقعی کلمه در امسال انجام بگیرد. لذا من شعار امسال را این‌جور تنظیم کردم: «تولید؛

پشتیبانی‌ها، مانع زدایی‌ها»؛ **ما بایستی تولید را محور کار قرار بدهیم** و حمایت‌های لازم را

انجام بدهیم و مانع‌ها را از سر راه تولید برداریم. (بخشی از پیام نوروزی ۱۴۰۰)

... یک توصیه‌ی دیگر، نگاه به ظرفیت‌ها است. این روزها شما در اظهارات، مقالات، نوشته‌ها، گفته‌ها

نگاه می‌کنید که دائم از کمبودها و مشکلات گفته می‌شود؛ خوب بله کمبودها زیاد است، مشکلات هم

زیاد است، [اما] **ظرفیت‌ها زیادتر از مشکلات است؛ ظرفیت‌های فراوانی در کشور**

وجود دارد. ما در بخش آب، در بخش نفت، در بخش معادن، در بازار گسترده‌ی داخلی، در مسئله‌ی

همسایگان، در استعداد و آمادگی‌های حیرت‌آور جوانان ظرفیت‌های فوق‌العاده‌ای داریم؛ این‌ها

ظرفیت‌های ما است. **بدون تردید این ظرفیت‌ها می‌تواند بر مشکلات غلبه کند، به شرط**

اینکه این ظرفیت‌ها درست شناخته بشود، به کار گرفته بشود و به آن‌ها پرداخته

شود که تلاش شبانه‌روزی و خستگی‌ناپذیر لازم است؛ و مطمئناً استفاده‌ی از این

ظرفیت‌ها به کمبودهای کنونی غلبه خواهد کرد. (بخشی از بیانات مقام معظم رهبری مورخ

۱۴۰۰/۵/۱۲)

گفته‌شده است که **ایران از نظر ظرفیت‌های استفاده‌نشده‌ی طبیعی و انسانی در**

رتبه‌ی اول جهان است. بی‌شک شما جوانان مؤمن و پرتلاش خواهید توانست این

عیب بزرگ را برطرف کنید. دهه‌ی دوم چشم‌انداز، باید زمان تمرکز بر بهره‌برداری از

دستاوردهای گذشته و نیز ظرفیت‌های استفاده‌نشده باشد و پیشرفت کشور از جمله در بخش تولید و

اقتصاد ملی ارتقاء یابد. (بخشی از بیانیه گام دوم انقلاب ۱۳۹۷)

آنچه مردم از دولت جدید خواسته‌اند یک تحول است. این تحول اجتناب‌ناپذیر است برای کشور

و باید اتفاق بیفتد. **برنامه‌ی دولت، برنامه‌ی تحول است و این تحول مستند است**

به سند بسیار ارزشمند بیانیه گام دوم انقلاب اسلامی. سند ماندگار بیانیه‌ی گام

دوم مستند اقدامات دولت خواهد بود. در این سند که رهبری فرزانه انقلاب اسلامی بسیار

حکیمانه نوشته‌اند، هم وضع موجود به‌خوبی ترسیم‌شده، هم وضع مطلوب؛ ما باید وضع موجود

و مطلوب را دقیق ببینیم و فاصله‌ی وضع موجود و مطلوب را کمتر و کمتر کنیم و بتوانیم

برسیم به وضعیتی که امروز مورد انتظار مردم است یعنی تحقق فرازهای بلند بیانیه‌ی گام دوم.

در این تحول ضروری لازم است که **همه‌ی فرهیختگان، اندیشمندان، مسئولان،**

دغدغه‌مندان و عزیزان نقش‌آفرینی کنند و همه‌ی مردم مشارکت کنند، به میدان

بیایند و این کار انجام‌شدنی است. (بخشی از بیانات ریاست محترم جمهوری مورخ

۱۴۰۰/۵/۱۲)

فهرست مطالب

۲	مقدمه
۳	اسناد بالادستی
۶	وضعیت
۶	تبیین وضعیت داخلی
۱۰	رویکردها و روندهای جهانی
۱۲	ظرفیتها و فرصتها
۱۳	مسائل اصلی
۱۵	اهداف
۱۷	راهبردها
۱۸	برنامه‌های کوتاه‌مدت
۱۸	تنظیم بازار
۱۸	صادرات
۱۹	پشتیبانی و رفع موانع تولید
۲۱	پروژه‌های تحول
۳۲	برنامه‌های استان‌ها و شهرستان‌ها
۳۲	برنامه‌های رشته فعالیت‌ها
۳۳	برنامه‌های بین‌المللی
۳۴	سازمان‌دهی مأموریت‌ها و فعالیت‌ها
۳۵	پیوست - سوابق تخصصی

مقدمه

انقلاب اسلامی در مسیر دستیابی به آرمان‌های متعالی خود در فرآیند ایجاد دولت اسلامی، شکل‌گیری جامعه اسلامی و حرکت به سوی تمدن نوین اسلامی، هم‌اکنون در موقعیت بسیار مهم و حساسی قرار گرفته است. ظرفیت‌ها و فرصت‌های عظیم طبیعی و انسانی موجود در کشور که بسیاری از آن‌ها تا کنون کم استفاده یا بلااستفاده مانده و به‌کارگیری آن‌ها می‌تواند نقش بسیار مهمی در دستیابی به آرمان‌های انقلاب اسلامی ایفا نماید. رهبر عزیز و فرزانه انقلاب سال‌هاست که یکی از راه‌های اصلی برون‌رفت از مسائل و چالش‌های موجود در کشور را رونق اقتصادی و جهش تولید اعلام نموده‌اند. ایشان در پیام نوروزی سال ۱۴۰۰ نیز ضمن نام‌گذاری سال «تولید؛ پشتیبانی‌ها و مانع‌زدایی‌ها»، بر این نکته تأکید فرموده‌اند که باید تولید، محور کار قرار گیرد و حمایت‌های لازم از آن انجام شود و موانع از سر راه تولید برداشته شود تا ان‌شاءالله بتواند جهش تولید را به معنای واقعی کلمه در کشور ایجاد نماید.

وزارت صنعت، معدن و تجارت نقش بسیار مهم و تعیین‌کننده‌ای در ساماندهی و پیشرفت کشور در سه بخش صنعت، معدن و تجارت بر عهده دارد و می‌تواند در ایجاد جهش تولید، اثرگذار باشد. بخش صنعت، معدن و تجارت سهم عمده‌ای از منابع و سرمایه کشور را در اختیار داشته که با دارا بودن حلقه‌های پیشین و پسین متعدد، نقش پراهمیت و تعیین‌کننده‌ای در اثرگذاری بر روی سایر بخش‌های اقتصادی و اجتماعی کشور ایفا می‌کند. لذا نحوه مدیریت، اتخاذ راهبردها و ایفای نقش تنظیم‌گری و کنترل روابط کلان و بین‌بخشی با توجه به گستره تأثیرگذاری و تأثیرپذیری، از اهمیت ویژه‌ای برخوردار بوده و نیازمند برنامه‌ریزی‌های دقیق، کلان و خرد با قابلیت و انعطاف‌پذیری لازم جهت بهبود و ارتقا و به‌روزرسانی بر اساس شرایط کشور می‌باشد.

در این راستا، برنامه پیشنهادی تهیه‌شده برای وزارت صنعت، معدن و تجارت به‌گونه‌ای تهیه شده است که بتواند با اتکا به ظرفیت‌ها و فرصت‌های عظیم موجود در کشور به‌ویژه ظرفیت سرمایه‌های انسانی، جوانان متعهد و تحول‌گرا، بر مسائل و چالش‌های موجود فائق آید و بتواند نقش مؤثری در پیشرفت کشور در گام دوم انقلاب ایفا نماید. در این برنامه، ابتدا اهم محورهای مورد انتظار در اسناد بالادستی و انتظارات رهبری معظم انقلاب و ریاست محترم جمهوری، تبیین شده و اهداف کلان بخش صنعت، معدن و تجارت بر اساس این انتظارات و منابع در دسترس تعیین شده است.

در این سند، راهبردهای کلان بخش برای دستیابی به وضعیت مطلوب بیان شده و اقدامات اجرایی در دو سطح کوتاه‌مدت و میان‌مدت ارائه شده‌اند.

برنامه‌های میان‌مدت شامل پروژه‌های تحول (که ساختار حکمرانی بخش را اصلاح می‌کنند)، برنامه‌های استان‌ها و شهرستان‌ها (در راستای آمایش سرزمین و پیشرفت متوازن کشور)، برنامه‌های رشته‌فعالیت‌ها و برنامه‌های بین‌المللی هستند. این برنامه‌ها، اهداف و اقدامات میان‌مدت را با دقت مشخص کرده و امکان مدیریت تخصصی و حرفه‌ای بخش صنعت، معدن و تجارت را فراهم می‌کنند.

با اعتقاد راسخ به وعده‌های الهی، کارکنان وزارت صنعت، معدن و تجارت با روحیه انقلابی و جهادی و با اتکا به ظرفیت‌ها و فرصت‌های موجود در کشور، در جهت تحقق برنامه‌های ارائه شده تلاش خواهند کرد و ان‌شاءالله نقش مؤثری در پیشرفت کشور ایفا خواهند نمود.

اسناد بالادستی

مهم‌ترین اسناد بالادستی بخش صنعت، معدن و تجارت در جدول ۱ ارائه شده است.

جدول شماره ۱- اسناد بالادستی و انتظارات مرتبط با صنعت، معدن و تجارت

ردیف	عنوان	تکالیف و انتظارات مرتبط با وزارت صنعت، معدن و تجارت
۱	بیانیه گام دوم انقلاب	<ul style="list-style-type: none"> استفاده از فرصت‌ها و ظرفیت‌های عظیم طبیعی و انسانی موجود در کشور تقویت اقتصاد مستقل کشور مبتنی بر تولید انبوه و باکیفیت و توزیع عادلانه و مصرف به‌اندازه و مناسبات مدیریتی خردمندانه کم اثر و حتی بی‌اثر کردن تحریم‌ها از طریق اصلاح و مرتفع نمودن مشکلات درونی اجرای کامل سیاست‌های اقتصاد مقاومتی توجه به ظرفیت داخلی ثبات سیاست‌های اجرایی کاهش هزینه‌های زائد و مسرفانه درون‌زایی اقتصاد کشور مولد شدن دانش‌بنیان‌ها عدم تصدی‌گری دولت تقویت نقش مردم و مردمی کردن اقتصاد اهتمام ویژه در به‌کارگیری تیم جوان، دانا، مؤمن و مسلط بر دانسته‌های اقتصادی
۲	سیاست‌های کلی بخش صنعت	<ul style="list-style-type: none"> افزایش سهم بخش صنعت در تولید داخلی و افزایش ارزش‌افزوده بخش صنعت، با: دستیابی به رشد مطلوب سرمایه‌گذاری صنعتی، انتخاب فرآیندهای صنعتی دانش‌محور، ارتقاء منزلت کار، تلاش و کارآفرینی افزایش توان رقابت‌پذیری صنعت ملی، بر اساس: گسترش مالکیت و مدیریت بخش غیردولتی، رعایت اندازه اقتصادی بنگاه‌ها، لغو امتیازات خاص و انحصارات غیر ضرور افزایش بهره‌وری عوامل تولید به‌ویژه نیروی کار و سرمایه ارتقاء سطح فناوری صنایع کشور و دستیابی به فناوری‌های پیشرفته و راهبردی، با: گسترش تحقیق و توسعه، ایجاد قدرت طراحی، تقویت همکاری مراکز علمی، آموزشی، پژوهشی و صنعتی کشور، تعامل سازنده با مراکز پیشرفته علمی و صنعتی جهان، بهره‌گیری از مزیت‌های نسبی موجود و کشف و آفرینش مزیت‌های جدید نسبی و رقابتی توسعه تشکلهای تخصصی و افزایش نقش آن‌ها در تصمیم‌سازی‌ها با نهادینه‌سازی داورهای تخصصی و حرفه‌ای انسجام و تعادل منطقه‌ای در کشور، از طریق: حمایت و ایجاد زیرساخت‌ها و زیربناها و برقراری مشوق‌های مناسب با رعایت اصول آمایش سرزمینی و امنیتی رشد مستمر صادرات کالا و خدمات صنعتی کشور، با: ارتقاء کیفیت کالاها، شناسایی و تحصیل بازار، حمایت‌های مؤثر مالی، سیاسی و مقرراتی از صادرات صنعتی گسترش صنایع‌دستی به‌ویژه صنایع دارای محتوای فرهنگی و هنری و بهره‌گیری از صنعت گردشگری ایجاد خوشه‌های صنعتی، از طریق تقویت صنایع کوچک و متوسط و برقراری پیوند آن‌ها با صنایع بزرگ به‌منظور هم‌افزایی صنعت و ارتقاء توان رقابتی
۳	سیاست‌های کلی بخش معدن	<ul style="list-style-type: none"> سیاست‌گذاری و اطلاع‌رسانی جامع و هماهنگ در علوم و فنون زمین تقویت خلاقیت و ابتکار و دستیابی به فن‌آوری‌های نوین و ارتقاء سطح آموزش و تربیت نیروی انسانی و تعمیق پژوهش و گسترش زمین‌شناسی بنیادی، اقتصادی، مهندسی، محیطی و دریایی برای بهره‌برداری مناسب از ذخایر معدنی کشور ارتقای سهم معدن و صنایع معدنی در تولید ناخالص ملی و اولویت دادن به تأمین مواد موردنیاز صنایع داخلی کشور، صادرات مواد معدنی فرآوری شده و استفاده از موقعیت ویژه زمین‌شناسی ایران و گسترش همکاری‌های بین‌المللی (علمی و فنی و اقتصادی) جذب و جلب دانش و منابع و امکانات داخلی و خارجی در زمینهٔ اکتشافات معدنی و ایجاد واحدهای فرآوری و تبدیل مواد معدنی به مواد واسطه و مصرفی تعیین اولویت‌های مناطق دارای ظرفیت معدنی و ایجاد زمینه‌های مناسب برای رشد صنایع معدنی و فلزی در بخش آلیاژها و فلزات گران‌بها و عناصر کمیاب و تولید مواد پیشرفته

ردیف	عنوان	تکالیف و انتظارات مرتبط با وزارت صنعت، معدن و تجارت
۴	سیاست‌های کلی اقتصاد مقاومتی	<ul style="list-style-type: none"> ▪ افزایش سهم تولید و صادرات محصولات و خدمات دانش‌بنیان ▪ رشد بهره‌وری اقتصاد از طریق تقویت عوامل تولید، نیروی کار و رقابت‌پذیری اقتصاد ▪ استفاده از ظرفیت اجرای هدفمندسازی یارانه‌ها در جهت افزایش تولید، اشتغال و بهره‌وری ▪ سهم بری عادلانه اجزای زنجیره تولید تا مصرف متناسب با نقش آن‌ها در ایجاد ارزش ▪ افزایش تولید داخلی نهاده‌ها و کالاهای اساسی و اولویت دادن به تولید محصولات و خدمات راهبردی ▪ ایجاد تنوع در مبادی تأمین کالاهای وارداتی با هدف کاهش وابستگی به کشورهای محدود و خاص ▪ حمایت از صادرات کالاها و خدمات به‌تناسب ارزش افزوده
۵	بخشی از سیاست‌های کلی تولید ملی، حمایت از کار و سرمایه ایرانی	<p>۱- بالا بردن قدرت رقابت و افزایش بهره‌وری عوامل تولید با: اصلاح و بازسازی ساختار تولید ملی، کاهش هزینه‌ها و بهبود کیفیت تولید، اتخاذ انواع تدابیر تشویقی و تنبیهی، بهینه‌سازی تعامل عوامل تولید</p> <p>۲- هدایت و تقویت تحقیق و توسعه و نوآوری‌ها و زیربنای آن‌ها و بهره‌گیری از آن‌ها، با هدف: ارتقاء کیفی و افزایش کمی تولید ملی، بالا بردن درجه ساخت داخل تا محصول نهایی، حمایت از تجاری‌سازی فناوری محصول و بهره‌گیری از جذب و انتقال دانش فنی و فناوری‌های روز و ایجاد نظام ملی نوآوری</p> <p>۳- گسترش اقتصاد دانش‌بنیان با تأکید بر توسعه مؤلفه‌های اصلی آن، از جمله: زیرساخت‌های ارتباطی، زمینه‌های تسهیل تبدیل دستاوردهای پژوهش به فناوری و گسترش کاربرد آن، حمایت قانونی از حقوق اشخاص حقیقی و حقوقی و مرتبط کردن بخش‌های علمی و پژوهشی با بخش‌های تولیدی کشور.</p> <p>۴- حمایت از تولید محصولات با ماهیت راهبردی مورد نیاز مصارف عمومی یا بخش تولید کشور.</p> <p>۵- تکمیل زنجیره تولید از مواد خام تا محصولات نهایی با رعایت اصل رقابت‌پذیری و فاصله گرفتن از خام فروشی در بازه زمانی معین.</p> <p>۶- حمایت از تولید محصولاتی که عرضه رقابتی آن‌ها با خالص ارزآوری مثبت یا خالص ارزی منفی همراه باشد.</p> <p>۸- بهبود فضای کسب‌وکار با هدف افزایش تولید ملی و اصلاح زمینه‌های فرهنگی، قانونی، اجرایی و اداری.</p> <p>۹- افزایش سهم بخش‌های تعاونی و خصوصی در تولید ملی از طریق: تقویت انگیزه و عزم ملی و تأکید و تسریع در اجرای کامل سیاست‌های کلی اصل ۴۴، رعایت انضباط مالی و بودجه‌ای دولت، رفع تبعیض بین بخش دولتی و بخش‌های خصوصی و تعاونی، ساماندهی و حمایت از بنگاه‌های کوچک و متوسط در جهت کارآمد سازی آن‌ها</p> <p>۱۰- تنظیم نقش نهادهای عمومی غیردولتی اقتصادی در جهت تولید ملی.</p> <p>۱۱- شفاف‌سازی و به‌هنگام سازی آمار و اطلاعات و تسهیل دسترسی به آن و اطلاع‌رسانی در مورد ابعاد و فرصت‌های سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری در رشته‌های مختلف و مقابله جدی با استفاده از هرگونه دسترسی اطلاعاتی ویژه.</p> <p>۱۲- توانمندسازی و ارتقاء بهره‌وری نیروی کار با افزایش انگیزه، مهارت و خلاقیت و ایجاد تناسب بین مراکز آموزشی و پژوهشی با نیازهای بازار کار.</p> <p>۱۳- بسترسازی و ساماندهی اشتغال و حرکت نیروی کار ایرانی در سطح ملی، منطقه‌ای و جهانی.</p> <p>۱۴- ارتقاء سرمایه‌های انسانی، طبیعی، اجتماعی و فیزیکی با تأکید بر توسعه نهادهای مردمی برای رشد تولید ملی.</p> <p>۱۶- جلوگیری از اتلاف و راکد ماندن سرمایه‌های فیزیکی و انسانی ایرانی با تأکید بر ایجاد و توسعه خدمات فنی و مشاوره‌ای فرا بنگاهی و ارتقاء بازده اقتصادی این سرمایه‌ها در بخش‌های مختلف اقتصادی.</p> <p>۲۱- کارآمد کردن نظام توزیع کالاها و خدمات با استفاده از سازوکار شفاف‌سازی و اطلاع‌رسانی و کاهش واسطه‌های غیر ضرور و ناکارآمد.</p> <p>۲۲- جلوگیری از ایجاد انحصار در چرخه تولید و تجارت تا مصرف.</p>
۶	بخشی از سیاست‌های کلی اصلاح الگوی مصرف	<p>۱۰- ارتقاء بهره‌وری در چارچوب سیاست‌های زیر:</p> <ul style="list-style-type: none"> - تحول رویکرد تحقق درآمد ملی به سمت اتکای هرچه بیشتر به منافع حاصل از کسب‌وکار جامعه. - افزایش بهره‌وری با تأکید بر استقرار نظام تسهیم منافع حاصل از بهره‌وری از طریق: - حداکثر سازی ارزش افزوده و منافع ناشی از سرمایه‌های انسانی، اجتماعی و مادی با تأکید بر اقتصاد دانش پایه. - استقرار سازوکارهای انگیزشی در نظام پرداخت‌ها در بخش عمومی و بنگاهی. - استقرار بودجه‌ریزی عملیاتی و بهبود فرآیند تخصیص منابع کشور بر اساس منافع اقتصادی و اجتماعی. - اصلاح ساختارهای ارزیابی و ارزشیابی، اتخاذ رویکرد نتیجه‌گرا و اجرای حسابرسی عملکرد در دستگاه‌های دولتی. - اصلاح قوانین و مقررات، روش‌ها، ابزارها و فرآیندهای اجرایی. - اولویت توانمندسازی نیروی کار در کلیه برنامه‌های حمایتی.

تکالیف و انتظارات مرتبط با وزارت صنعت، معدن و تجارت	عنوان	ردیف
<ul style="list-style-type: none"> ▪ وجود ظرفیت‌های فوق‌العاده در کشور و ضرورت شناسایی، به‌کارگیری و استفاده از آن‌ها با تلاش شبانه‌روزی و خستگی‌ناپذیر برای غلبه بر کمبودها ▪ توجه ویژه به استمرار جهش در تولید با انجام حمایت‌ها و پشتیبانی‌های لازم و رفع موانع تولید محور اقتصاد کشور است ▪ جلوگیری از واردات بی‌رویه و بی‌مورد ▪ مبارزه با قاچاق کالا ▪ رفع مقررات زائد و دست و پاگیر ▪ کمک به واردات موادی که تولید متوقف به آن‌ها است ▪ قطع کردن دست واسطه‌ها 	<p>رهنمودهای رهبر معظم انقلاب در خصوص نام‌گذاری سال</p>	۷
<ul style="list-style-type: none"> ▪ تولید ۱ میلیون و ششصد هزار دستگاه خودرو در سال ۱۴۰۱ ▪ تأمین نیاز ارزی کشور از طریق صادرات غیرنفتی تا سال ۱۴۰۲ ▪ افزایش صادرات غیرنفتی به حداقل بیش از ۷۰ میلیارد دلار و افزایش صادرات غیرنفتی به همسایگان حداقل ۲ برابر تا سال ۱۴۰۴ ▪ رفع وابستگی کالاهای اساسی به نرخ ارز ▪ سوق دادن نقدینگی به سمت تولید ▪ افزایش نظارت بر بازار ▪ اصلاح نظام قیمت‌گذاری و تأمین و توزیع 	<p>انتظارات ریاست محترم جمهور</p>	۸
<ul style="list-style-type: none"> ▪ قانون بهبود فضای کسب‌وکار ▪ قانون مبارزه با قاچاق کالا و ارز ▪ قانون حداکثر استفاده از توان داخلی ▪ قانون اصناف ▪ قانون معادن ▪ قانون مقررات صادرات و واردات ▪ قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی ▪ قانون احکام دائمی توسعه کشور ▪ قانون برنامه ششم توسعه 	<p>اهم قوانین موضوعه</p>	۹

وضعیت

در این بخش، ابتدا تصویری اجمالی از وضعیت موجود کشور در حوزه صنعت، معدن و تجارت با استفاده از آمارهای مربوطه ارائه شده است. سپس مروری بر رویکردها و روندهای جهانی در زمینه صنعت، معدن و تجارت صورت گرفته تا نمایی از افق آینده پیش روی جهان را بر اساس تحلیل‌های مجامع بین‌المللی، ترسیم نماید. در ادامه مهم‌ترین ظرفیت‌ها و فرصت‌های کشور که می‌تواند نقاط امیدبخشی برای ایجاد تحول در حوزه صنعت، معدن و تجارت به شمار آید، ارائه شده و مسائل اصلی موجود در این حوزه، تبیین شده است.

تبیین وضعیت داخلی

منابع انسانی، فیزیکی و طبیعی و موقعیت جغرافیایی (مانند همسایگی با ۱۵ کشور، دسترسی به آب‌های آزاد، قرار گرفتن در مسیرهای ترانزیتی کلیدی) فرصت‌های قابل ملاحظه‌ای هستند؛ اما به‌درستی از این فرصت‌ها بهره‌برداری نشده است. در نمودار شماره ۱، دوازده مؤلفه‌ی کلیدی تحلیل وضعیت، نشان داده شده است.

نمودار شماره ۱- مؤلفه‌های تحلیل وضعیت داخلی

- **تولید:** ارزش افزوده بخش صنعت از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹، ۶٪ کاهش یافته است. رشد اقتصادی بخش صنعت در سال ۱۳۹۷، ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ به ترتیب منفی ۸،۲، منفی ۱،۸ و ۱،۸ درصد، بخش فعالیت‌های معدنی به ترتیب ۱،۱، منفی ۲،۱ و ۱ و بخش عمده‌فروشی و خرده‌فروشی به ترتیب منفی ۲،۹، منفی ۴،۶ و منفی ۳،۵ بوده است
- **تورم تولیدکننده:** شاخص کل قیمت تولیدکننده با سال پایه ۱۳۹۵، از ۴۸،۴ در سال ۱۳۹۰ به ۳۱۶ در سال ۱۳۹۹ افزایش یافته که بیانگر تورمی معادل ۵۵۳ درصد می‌باشد. طی این مدت، شاخص قیمت تولیدکننده برای بخش صنعت از ۵۲،۷ به ۳۸۶ (تورم ۶۳۲ درصد)، بخش معدن از ۵۰،۵ به ۵۳۱،۹ (تورم ۹۵۳ درصد) و بخش خدمات از ۴۴،۹ به ۲۵۵ (تورم ۴۶۸ درصد) افزایش یافته است.
- **اشتغال:** میانگین اشتغال ایجاد شده در هر سال ناشی از صدور پروانه بهره‌برداری، حدود ۹۹ هزار نفر بوده که با توجه به پتانسیل این بخش، عملکرد بسیار ناچیزی می‌باشد.
- **سرمایه‌گذاری:** برای اولین بار در سال ۹۸، حجم سرمایه‌گذاری در اقتصاد ایران به میزان کمتر از استهلاک رسید؛ به عبارت دیگر سرمایه‌گذاری انجام شده در اقتصاد ایران حتی استهلاک ماشین‌آلات و ساختمان‌ها را جبران نکرده است. هم‌اکنون بیش از ۷۵۰۰۰ طرح نیمه‌تمام در کشور وجود دارد که وضعیت پیشرفت آن‌ها در جدول شماره ۲ آورده شده است. با بهره‌برداری از این طرح‌ها، بیش از ۲،۳ میلیون فرصت شغلی در کشور ایجاد می‌شود که حجم سرمایه‌گذاری این طرح، بیش از ۱۲۰۰۰ هزار میلیارد تومان برآورد می‌گردد. با توجه به ترکیب جدول زیر، تمرکز و اولویت برای تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام بالای ۶۰ درصد که تعداد آن‌ها بیش از ۱۲۵۰۰ طرح می‌باشد، می‌تواند اثر مثبتی بر سرمایه‌گذاری و اشتغال استان‌ها و کشور داشته باشد.

جدول شماره ۲ - تعداد طرح‌های صنعتی نیمه‌تمام به تفکیک درصد پیشرفت

محدوده درصد پیشرفت طرح‌ها	تعداد طرح‌های صنعتی نیمه‌تمام
تا ۲۰ درصد	۵۶۶۵۴
۲۰ تا ۴۰ درصد	۲۹۰۷
۴۰ تا ۶۰ درصد	۳۰۸۹
۶۰ تا ۸۰ درصد	۹۲۰۲
بالای ۸۰ درصد	۳۳۳۴

- **صادرات غیرنفتی:** صادرات غیرنفتی از ۴۲ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۲ به حدود ۳۵ میلیارد دلار در سال ۱۳۹۹ رسیده، درحالی‌که صادرات در سال ۱۳۹۳ به ۵۰ میلیارد دلار افزایش یافته بود. در جدول شماره ۳، ترکیب کالایی صادرات کشور ارائه شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، بیشترین سهم صادرات کشور، کالاهای پایه نفتی و مواد نیمه‌خام فرآوری شده حوزه معدن است.

جدول شماره ۳- ترکیب کالایی صادرات کشور

ارزش صادرات (میلیون دلار)		گروه کالایی
سال ۱۳۹۹	سال ۱۳۹۸	
۱۴,۷۸۲	۱۶,۷۷۵	محصولات پتروشیمی و پایه نفتی
۵,۹۰۶	۶,۶۳۹	صنایع معدنی فلزی
۲,۷۲۲	۵,۱۹۸	میعانات گازی و فرآورده‌های نفتی
۱,۷۸۲	۱,۸۰۸	میوه تره‌بار
۲,۰۳۶	۱,۴۳۸	خشکبار
۱,۰۳۴	۱,۱۴۱	پلیمری
۸۰۵	۸۰۹	صنایع معدنی غیرفلزی (سیمان، سرامیک، مصالح و...)
۵,۷۷۷	۶,۴۸۵	سایر گروه‌های کالایی

- **واردات:** واردات کالا از ۵۰ میلیارد دلار سال ۱۳۹۲ به ۳۸,۴ میلیارد دلار کاهش پیدا کرده بخشی از آن ناشی از مدیریت واردات و تعمیق ساخت داخل محصولات بوده و بخشی دیگر ناشی از کاهش واردات کالاهای سرمایه‌ای، ماشین‌آلات و تجهیزات و مواد اولیه و واسطه‌ای بخش تولید می‌باشد. در جدول شماره ۴، روند واردات گروه‌های کالایی در سال‌های ۱۳۹۸ و ۱۳۹۹ ارائه شده است. همان‌گونه که مشاهده می‌شود، بیشترین سهم واردات متعلق به کالاهای اساسی و مواد اولیه، واسطه‌ای و اجزا و قطعات بخش تولید بوده است که در سال ۱۳۹۹ کاهش چشمگیری داشته است. همچنین واردات ماشین‌آلات و تجهیزات که از مهم‌ترین ارکان سرمایه‌گذاری در کشور است نیز طی این مدت به شدت کاهش یافته است.

جدول شماره ۴- ترکیب کالایی واردات کشور

ارزش واردات (میلیون دلار)		گروه کالایی
سال ۱۳۹۹	سال ۱۳۹۸	
۱۲۳۰۱	۱۴۳۷۳	کالاهای اساسی
۲۰۹۵۹	۲۱۱۵۰	مواد اولیه، واسطه‌ای و اجزا و قطعات تولید
۲۷۸۵	۳۶۷۹	ماشین‌آلات و تجهیزات
۷۹۸	۸۷۷	کالاهای نیمه ساخته
۶۴	۱۰۳	کالاهای مصرفی ضروری
۱۵۳۳	۳۱۵۵	سایر کالاها
۳۸۴۳۹	۴۳۳۳۵	جمع

- **توان خلق ارزش افزوده اقتصادی:** نسبت ارزش افزوده به ارزش ستانده رشته فعالیت‌های صنعتی از ۰,۲۶ در سال ۱۳۹۰ به ۰,۲۳ در سال ۱۳۹۷ کاهش یافته؛ که گویای کاهش سودآوری تولید صنعتی است.
- **ظرفیت‌های خالی صنعت:** با توجه به وجود بیش از ۷۱۳۰۰ واحد صنعتی در کشور، بر اساس ارزیابی‌های صورت گرفته، ظرفیت بسیاری از این واحدها در حال حاضر خالی و بلااستفاده می‌باشد. به‌عنوان مثال ۵۰٪ ظرفیت صنعت خودرو، ۴۰ درصد ظرفیت صنایع لوازم‌خانگی، ۳۰ درصد ظرفیت زنجیره فولاد، ۴۰ درصد ظرفیت صنایع غذایی، ۳۰ درصد ظرفیت صنایع سیمان و ۴۰ درصد ظرفیت کاشی و سرامیک خالی است.
- **ظرفیت‌های خالی معادن:** بسیاری از معادن کشور با فعالیت کم مشغول فعالیت بوده و از ۱۰۱۷۰ معدن، ۶۸۶۱ معدن فعال بوده و مابقی غیرفعال می‌باشند.
- **شهرک‌ها و نواحی صنعتی:** در حال حاضر، ۱۰۱۱ شهرک مصوب در کشور وجود دارد که از میان آن‌ها، ۸۲۹ شهرک و ناحیه صنعتی در حال بهره‌برداری می‌باشد و تأمین زیرساخت‌های آب، برق و گاز این شهرک‌ها عموماً با چالش و محدودیت همراه است. در این شهرک‌ها، بیش از ۴۸۰۰۰ واحد صنعتی با اشتغال حدود ۹۷۰ هزار نفر مشغول فعالیت می‌باشد.
- **اصناف:** بیش از ۲ میلیون و ۹۰۰ هزار واحد صنفی توزیعی، تولیدی، خدمات فنی و خدماتی در کشور وجود دارد که سهم آن‌ها به ترتیب، ۴۹، ۱۹، ۱۷ و ۱۵ درصد می‌باشد. ۷۸۵۰ شعبه فروشگاه زنجیره‌ای، ۲۸۸۸ واحد صنفی کسب‌وکار مجازی، ۱۱۸۸ فروشگاه بزرگ در کنار واحدهای صنفی در نظام توزیع مشغول به فعالیت می‌باشند. ۷۳۵۴ اتحادیه و ۴۱۰ اتاق صنفی نیز در کشور وجود دارد. اشتغال این بخش، بیش از ۷ میلیون نفر برآورد می‌شود. صنوف تولیدی در این برنامه، در بخش تولید مد نظر قرار گرفته‌اند.
- **نظام توزیع:** با توجه به ساختارهای معیوب نظام توزیع، عدم شفافیت و رصد کالا در طول زنجیره تبعات منفی گسترده‌ای ایجاد کرده که منجر به افزایش کاذب قیمت کالا و اجحاف به مصرف‌کننده شده است.
- **کالاهای اساسی:** ذخایر کالاهای اساسی در شرایط نامطلوبی بوده و عموم کالاها با میزان ذخیره مصوب فاصله دارد. دپوی حدود ۵ میلیون تن کالای اساسی، حاکی از ضعف شدید هماهنگی بین دستگاه‌های ذی‌ربط برای ترخیص و توزیع مناسب کالا در سطح بازار دارد.
- **سوداگری و فعالیت‌های غیر مولد:** بازارهای غیرمولد ارز و مسکن در سال‌های گذشته به‌شدت رشد کرده‌اند. ۷۲ درصد از موارد خرید مسکن، برای سرمایه‌گذاری و سوداگری و نه به قصد مصرف انجام می‌شود.
- **قاچاق:** ضعف در اجرای قوانین مرتبط با مبارزه با قاچاق و برخی سیاست‌گذاری‌های نادرست، حجم قاچاق را افزایش داده که این میزان حدود ۲۵ میلیارد دلار برآورد می‌شود. از طرفی حدود ۳۷ درصد از فعالیت‌های اقتصادی، ثبت و گزارش نمی‌شوند یا غیرقانونی هستند.

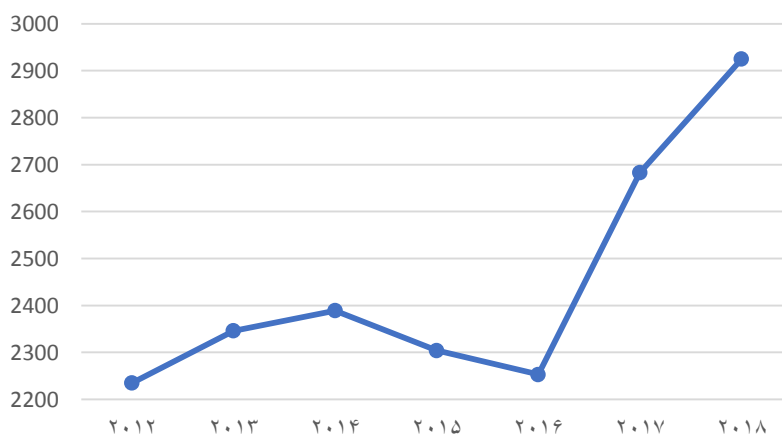
- **فضای کسب و کار:** با توجه به شیوع بیماری کرونا، وضع فعالیت‌های اقتصادی به‌ویژه واحدهای صنفی (به‌ویژه صنوف خدماتی) و تولیدی (نظیر پوشاک و نساجی) در شرایط نامناسبی بوده و کاهش اشتغال و درآمد خانوار این فعالیت‌های اقتصادی را در پی داشته است.
- **رتبه ایران در شاخص‌های بین‌المللی:** اگرچه رتبه‌بندی‌هایی که از سوی مراجع بین‌المللی صورت می‌گیرد، بر اساس شاخص‌هایی است که ممکن است تمام مؤلفه‌های پیشرفت مد نظر انقلاب اسلامی را پوشش ندهد، لکن در حال حاضر، رتبه کشور در برخی از شاخص‌های بین‌المللی به شرح زیر است:
 - رتبه ۱۲۰ در شاخص آسانی انجام کسب و کار
 - رتبه ۹۹ رقابت‌پذیری جهانی کشور در جهان
 - رتبه ۵۶ رقابت‌پذیری صنعتی
 - رتبه ۱۶۸ آزادی اقتصادی
 - رتبه ۶۷ در نوآوری جهانی
 - رتبه ۷۰ پیچیدگی اقتصادی

رویکردها و روندهای جهانی

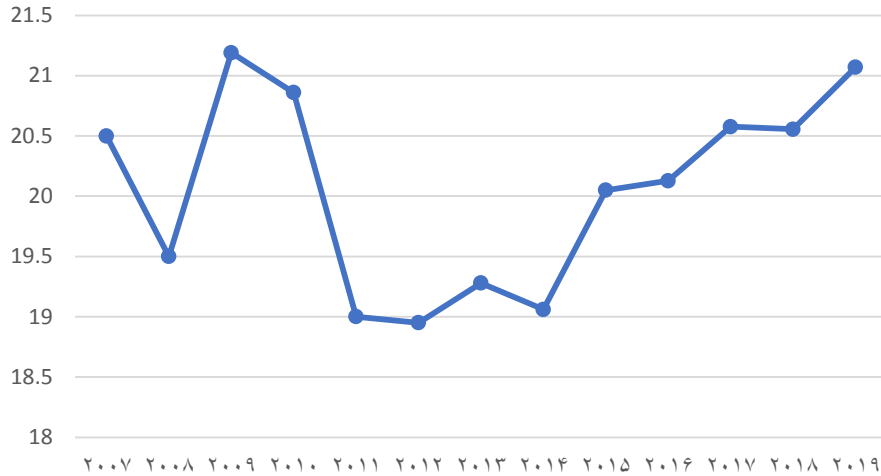
در این بخش، نگاهی گذرا به رویکردها و روندهای جهانی در حوزهٔ صنعت، معدن و تجارت ارائه شده و به نحوه اثرگذاری آن بر برنامه‌هایی که برای حوزه صنعت، معدن و تجارت تدوین شده است، پرداخته می‌شود.

رشد صادرات محصولات مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته

همان‌طور که در نمودار شماره ۲ نشان داده شده است، حجم صادرات محصولات مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته در جهان، از ۲,۳ هزار میلیارد دلار در سال ۲۰۱۲ به حدود ۳ هزار میلیارد دلار در سال ۲۰۱۸ ارتقاء یافته است که روند افزایشی را نشان می‌دهد. سهم این محصولات از کل محصولات تولیدی نیز روندی افزایشی داشته است که نکته‌ای مهم و قابل توجه است.

نمودار شماره ۲ - حجم صادرات محصولات پیشرفته در جهان (میلیارد دلار)

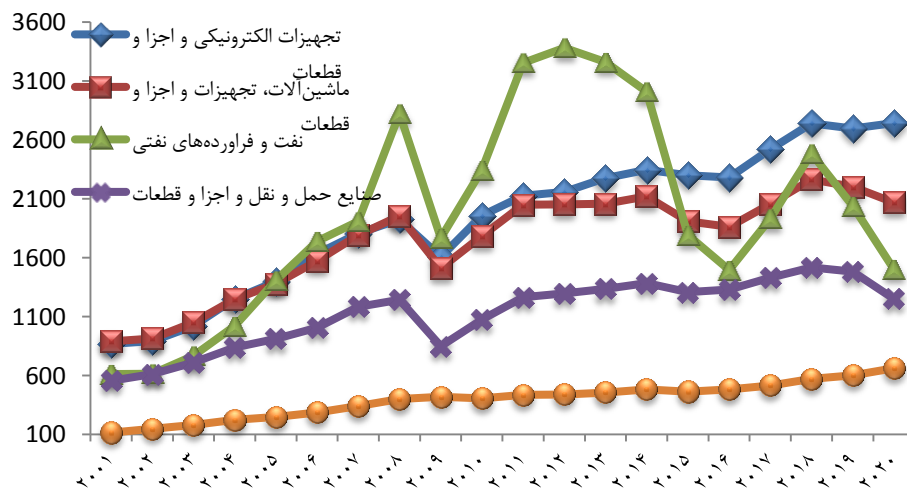
نمودار شماره ۳ - درصد سهم صادرات محصولات پیشرفته از کل محصولات

سهم اشتغال در صنایع پیشرو

در سال ۲۰۱۸، ۱۵٫۴ درصد شاغلین در بخش صنعت در اروپا در صنایع پیشرفته مشغول به کار بوده‌اند. بیش از سه برابر این تعداد نیز در مشاغل خدماتی پیشرفته مشغول به کار بوده است که نرخ رشد آن طی سال‌های ۲۰۰۸ تا ۲۰۱۸ مثبت بوده است.

تغییر ترکیب تجارت جهانی

همان‌طور که نمودار شماره ۴ نشان می‌دهد، روندهای حجم بازار جهانی، کاهش اندازه بازار سوخت‌های فسیلی و محصولات جانبی آن و ارتقا پیوسته حجم بازارهای مبتنی بر فناوری‌های پیشرفته نظیر بازار دستگاه‌های الکترونیکی و تجهیزات را نشان می‌دهد.

نمودار شماره ۴ - ارزش حجم بازار صنایع مختلف در طی ۲۰ سال اخیر (واحد میلیارد دلار)

انقلاب صنعتی چهارم

صنعت نسل چهارم، سطح جدیدی از تحول دیجیتال برای سازمان‌دهی و کنترل کل زنجیره ارزش در کل چرخه عمر محصولات خواهد بود. فناوری‌های کلیدی پیشران این انقلاب صنعتی را فناوری‌هایی نظیر اینترنت اشیا، داده‌های بزرگ، هوش مصنوعی، ارتباطات نسل ۵، رابط‌های انسان ماشین، فناوری‌های رباتیک و سنسورها، زنجیره‌های بلوکی، فناوری چاپ سه‌بعدی و سیستم‌های سایبری-فیزیکی تشکیل می‌دهند.

مطالعات جهانی نشان می‌دهد تحول دیجیتال در بخش صنعت و فناوری‌های کلیدی آن، سرعت رشد بالایی در آینده ۲۰ ساله خواهند داشت به‌عنوان مثال:

- اندازه بازار جهانی هوش مصنوعی از ۱۶ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ به ۱۹۱ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۴ خواهد رسید.
- اندازه بازار اینترنت اشیا از ۱۳۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۸ به ۱۵۰۰ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۵ خواهد رسید.
- اندازه بازار فناوری داده‌های بزرگ از ۳۲ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۷ به ۱۵۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۶ خواهد رسید.
- اندازه بازار فناوری زنجیره‌های بلوکی از ۷۰۸ میلیون دلار در سال ۲۰۱۷ به ۶۱ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۴ خواهد رسید.
- اندازه بازار ارتباطات نسل ۵ از ۶۰۸ میلیون دلار در سال ۲۰۱۸ به ۲۷۷ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۵ خواهد رسید.
- اندازه بازار محصولات رباتیک از ۳۲ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۸ به ۴۹۹ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۵ خواهد رسید.
- این رشد سریع در فناوری‌های مرتبط با انقلاب صنعتی چهارم در حالی است که پیش‌بینی می‌شود تغییرات اندازه بازار فناوری نانو از ۱ میلیارد دلار در سال ۲۰۱۸ به ۲,۲ میلیارد دلار در سال ۲۰۲۵ برسد که رشد محدودتری به حساب می‌آید.

تأمین زیرساخت‌های تحقق انقلاب صنعتی چهارم در اولویت کاری بخش صنعت، معدن و تجارت قرار دارد.

ظرفیت‌ها و فرصت‌ها

همان‌گونه که در بیانیه گام دوم انقلاب نیز اشاره شده است، در کشور ما ظرفیت‌ها و فرصت‌های عظیم طبیعی و انسانی وجود دارد که بسیاری از آن‌ها تاکنون بلااستفاده یا کم استفاده باقی‌مانده است و با شناسایی و به‌کارگیری آن‌ها، می‌توان در جهت حل مسائل و چالش‌های موجود در کشور گام برداشت و نقش مؤثری در پیشرفت و تعالی کشور ایفا نمود. در ادامه، فهرستی از اهم ظرفیت‌ها و فرصت‌های مرتبط با حوزه‌های مأموریتی وزارت صنعت، معدن و تجارت آورده شده است:

- سرمایه انسانی تحصیل کرده و جوان
- برخورداری از ذخایر قابل توجه انرژی
- برخورداری از ذخایر معدنی متنوع و غنی فلزی و غیرفلزی و عناصر کمیاب
- سرمایه‌گذاری مناسب در صنایع مادر و مواد اولیه پایه
- دسترسی به آب‌های بین‌المللی
- موقعیت راهبردی کشور و دسترسی به بازارهای بزرگ کشورهای پیرامونی با جمعیتی بیش از ۶۰۰ میلیون نفر
- گرایش به اتکا به متخصصان داخلی، ارتقا توان داخلی و دستیابی به فناوری‌های نوین در اثر محدودیت‌های تحریمی

- امکان جایگزینی کالاهای ساخت داخل و رشد صادرات محصولات و خدمات ایرانی در پی افزایش نرخ ارز
- توسعه بسترهای فناوری اطلاعات و ارتباطات و تجارت الکترونیک در کشور
- برخورداری از ظرفیت‌های در حال رشد شرکت‌های دانش‌بنیان و زیست‌بوم نوآوری در کشور

مسائل اصلی

- مهم‌ترین مسائل بخش صنعت، معدن و تجارت عبارت‌اند از:
 - بی‌ثباتی در متغیرهای کلان اقتصادی و مقررات کسب‌وکار
 - ضعف محیط کسب‌وکار کلی در عواملی نظیر فرایند اخذ مجوزات و پروانه‌های بهره‌برداری و ... که منجر به ضعف در محیط سرمایه‌گذاری شده است.
 - کاهش نرخ رشد سرمایه‌گذاری و ضرورت بازسازی و نوسازی بنگاه‌ها و توسعه سرمایه‌گذاری به‌منظور جبران کاهش نرخ رشد.
 - غیرقابلی و انحصاری بودن برخی بخش‌های تولیدی
 - تشدید پیامدهای اقتصادی ناشی از شیوع کرونا: کاهش حجم تجارت جهانی، سقوط بورس‌های جهانی، قوانین منع رفت‌وآمد و محدودسازی تجارت، ممنوعیت‌های تجاری برخی کشورها در زمینه‌های خاص نظیر اقلام غذایی و سلامت، افزایش تقاضای خرید کالاهای اساسی در کشورهای جهان، تورم قیمت مواد غذایی در جهان، کاهش قیمت نفت در بازارهای جهان و نهایتاً رشد بیکاری به‌ویژه در بخش خدمات
 - پایین بودن سهم بهره‌وری در رشد اقتصادی
 - ضعف در توجه به بازارهای منطقه‌ای و کشورهای همسایه در صادرات کالاها و توجه ناکافی به زنجیره ارزش جهانی محصولات
 - مشکلات ناشی از خصوصی‌سازی و واگذاری‌ها
 - ناهماهنگی در سیاست‌های پولی، مالی و ارزی کشور و نوسانات متغیرهای اقتصادی
 - وجود موانع متعدد در مقررات و ضوابط مرتبط با حوزه‌های بانک، بیمه، مالیات و سایر دستگاه‌های مرتبط با بخش صنعت، معدن و تجارت
 - سهم قابل توجه تجارت غیررسمی و قاچاق
 - ناهماهنگی بین سیاست‌گذاری‌های بخشی و فرابخشی در احقاق حقوق مصرف‌کنندگان و ذینفعان
 - کاهش ظرفیت و یا غیرفعال شدن بخش قابل توجهی از ظرفیت بنگاه‌های تولیدی
 - محدودیت و مشکلات مرتبط با زیرساخت‌های تولیدی نظیر برق، گاز، آب، مخابرات و لجستیک
 - نابسامانی در تأمین مواد اولیه داخلی و وارداتی به‌ویژه مواد اولیه پتروشیمی و فولادی
 - تعارض‌های محیط زیستی و منابع طبیعی با بخش‌های مختلف صنعتی و مدنی
 - محدود شدن بازار برخی محصولات در اثر رکود و یا کاهش تقاضا در محصولاتی نظیر لوازم‌خانگی، مصالح ساختمانی و پوشاک
 - ضعف ارتباط کاربردی و عملیاتی بخش دانشگاهی و زیست‌بوم نوآوری کشور با بخش صنعت، معدن و تجارت
 - ضعف شدید در تأمین نقدینگی مناسب برای بخش تولید و صادرات، کارآمدی نامناسب ابزارهای تأمین مالی و ضعف شدید در استفاده از ابزارهای نوین تأمین مالی

- تفاوت معنادار روندهای فناوری در ایران با روندهای جهانی و ضعف شدید در رسوخ فناوری در بخش‌های مختلف تولیدی
- نامناسب بودن ترکیب و تنوع پایین محصولات صادراتی به‌ویژه ناچیز بودن سهم محصولات با فناوری بالا
- بی‌ثباتی و پیش‌بینی‌ناپذیری در شاخص‌های اقتصادی و قوانین، مقررات و مشوق‌ها در حوزه فعالیت‌های تولیدی و تجاری
- نامناسب بودن ترکیب واردات کالا و وابستگی تولید به واردات نهاده‌ها، کالاهای واسطه‌ای و ماشین‌آلات و برخی فناوری‌های نوین
- ضعف در پیمان‌های دو یا چندجانبه در سطح بین‌المللی با اولویت کشورهای منطقه و همسو
- بازدهی بالای بازارهای موازی، غیر مولد و هدایت نقدینگی به این بازارها
- خام‌فروشی یا وابستگی در اثر تکمیل نبودن حلقه‌های زنجیره ارزش در فعالیت‌های تولید و فراوری به‌ویژه در حوزه معادن
- سهم اندک بخش خصوصی در اقتصاد با توجه به سهم بالای بخش دولتی و عمومی و تأثیرات آن بر رقابت‌پذیری و انگیزه سرمایه‌گذاری در تولید
- ضعف در یکپارچگی سیاست‌گذاری و مدیریت بخش تولید با توجه به تعدد دستگاه‌های اجرایی مداخله‌گر در این حوزه و تداخل آن‌ها با یکدیگر
- ضعف در توسعه بخش صنعت، معدن و تجارت مبتنی بر آمایش سرزمینی
- ضعف مهارتی دانش‌آموختگان با نیازهای بازار کار
- کاهش قدرت خرید مردم
- ضعف و ناکارآمدی در نظام توزیع
- پیچیدگی صدور مجوزهای کسب‌وکار و تضاد در آمار و اطلاعات در اثر ضعف در یکپارچگی اطلاعات و سامانه‌ها
- سهم اندک بخش معدن در اقتصاد با توجه به ضعف در توسعه اکتشافات سطحی و عمقی، استخراج و فراوری بخش معدن
- پیچیدگی ضوابط و مقررات صدور مجوزات کسب‌وکار
- تحریم و اثرات آن نظیر محدودیت صادراتی به‌ویژه در بخش نفت، کاهش درآمد ارزی، محدودیت در نقل و انتقالات مالی، محدودیت در حمل و بیمه بار، ایجاد مشکل در زنجیره تأمین کالاهای تولید داخل، محدودیت در تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات، افزایش قیمت تمام‌شده محصولات، ایجاد شوک‌های قیمتی، اثرگذاری بر ریسک و حجم سرمایه‌گذاری خارجی کشور و فرار سرمایه از کشور

اهداف

اهداف کمی بخش صنعت، معدن و تجارت در جدول زیر ارائه شده است.

جدول ۵- اهداف کمی صنعت، معدن و تجارت

اهداف	واحد	۱۳۹۹	۱۴۰۴
رشد ارزش افزوده صنعت	درصد	۱,۸	۶,۹
رشد ارزش افزوده معدن	درصد	۱,۰	۱۰,۵
رشد ارزش افزوده بازرگانی	درصد	-۳,۵	۱,۵
اشتغال	میلیون نفر	۱۱	۱۳
تولید خودرو	هزار دستگاه	۹۸۸	۳۰۰۰
تولید لوازم خانگی (بزرگ)	هزار دستگاه	۳۹۹۰	۲۴۰۰۰
حفاری های اکتشافی معادن	هزار متر	۵۱۰	۲۰۰۰
استخراج معادن	میلیون تن	۵۱۰	۷۰۰
صادرات غیرنفتی	میلیارد دلار	۳۴,۸	۷۰,۱
پوشش یکپارچه و رهگیری و ردیابی کالا	درصد	۱۰	۹۰
پیچیدگی اقتصادی	رتبه	۷۰	۴۰

اولویت ها و جهت گیری اهداف بخش صنعت، معدن و تجارت به شرح زیر است:

- اولویت تولید و صادرات محصولات دانش بنیان مانند ماشین آلات و تجهیزات الکتریکی و الکترونیکی، ماشین آلات و تجهیزات صنعتی، وسایل و تجهیزات حمل و نقل
- ارتقاء بهره‌وری در بخش صنعت، معدن و تجارت
- افزایش رقابت پذیری صنعتی کشور و پیوستن به زنجیره ارزش بین المللی صادرات محور
- ارتقا سهم ارزش افزوده بخش صنعت، معدن و تجارت و بازرگانی در تولید ناخالص داخلی و تجارت جهانی
- افزایش سهم صادرات صنعتی کشور در صادرات صنعتی جهان
- افزایش سهم و نقش بخش خصوصی در بخش صنعت، معدن و تجارت
- توسعه اشتغال پایدار در بخش صنعت، معدن و تجارت
- افزایش جذب سرمایه گذاری به ویژه سرمایه گذاری داخلی
- افزایش کارایی نظام توزیع کالا و خدمات
- ارتقای سهم معدن و فعالیت های معدنی در اقتصاد
- افزایش سهم تجارت الکترونیک از کل تجارت کشور
- افزایش صادرات غیرنفتی
- افزایش تاب آوری و بازدارندگی اقتصادی
- شفاف سازی، تمرکززدایی و رفع بروکراسی اداری و مبارزه با فساد
- مدیریت بازار و تأمین کالاهای اساسی مورد نیاز
- رصد و رهگیری کالاهای هدف و قاچاق پذیر

- گسترش تعاملات و ارتباطات مؤثر با مجلس و تشکل‌ها
- توسعه استفاده از ابزارهای نوین تأمین مالی
- توسعه فناوری‌های نوین
- حمایت از زیست‌بوم نوآوری و اقتصاد دانش‌بنیان

به‌عنوان نمونه، بازدارندگی اقتصادی (داشتن قدرت اقدام و عمل متقابل برای منصرف کردن طرف مقابل از آسیب زدن) با اقدامات زیر حاصل خواهد شد.

- نمایش توان اقتصادی: با بهبود سریع متغیرهای اقتصادی و دستیابی به مقادیر مطلوب تا سال ۱۴۰۴، توان اقتصادی کشور آشکار شده و محاسبات دشمنان تغییر خواهد یافت.
- منفعت همکاری با ایران: با گسترش تعاملات اقتصادی با گستره وسیعی از کشورها به‌ویژه کشورهای همسایه و همسو، منافع متقابل شکل گرفته و آن کشورها تبعیت کمتری از کشورهای متخاصم خواهند داشت.
- شرکت‌های بین‌المللی: با گسترش فعالیت‌های بین‌المللی شرکت‌های ایرانی و همچنین سرمایه‌گذاری شرکت‌های خارجی در ایران، کانال‌های ارتباطی کشور تقویت می‌شود.
- دسترسی به صنایع پیشرفته و فناوری‌های کلیدی و تأمین نیازهای ویژه سایر کشورها، وابستگی آن‌ها به قدرت‌های متخاصم کاهش یافته و تقابل با ایران را دشوار خواهد کرد.
- با اصلاح سازوکارهای اقتصادی و افزایش قدرت دولت در مدیریت اقتصاد، فرصت‌های اقدام متقابل افزایش می‌یابد.

راهبردها

راهبردها، مسیر رسیدن از وضعیت موجود به وضعیت مطلوب را نشان می‌دهد. راهبردها مهم‌ترین تغییراتی که باید رخ دهند تا اهداف محقق شوند را بیان می‌کنند. راهبردهای بخش صنعت، معدن و تجارت عبارت‌اند از:

۱. اصلاح ساختار تولید و تجارت با تأکید بر اقتصاد دانش‌بنیان
۲. توانمندسازی بخش خصوصی به‌ویژه بنگاه‌های توسعه‌گر و ارتقای همکاری‌های بین‌بنگاهی
۳. گسترش و تقویت مدیریت زنجیره‌های تأمین
۴. مشارکت در اصلاح سازوکارهای تأمین مالی با تأکید بر ابزارهای نوین
۵. اصلاح سازوکارهای بازار و تنظیم قیمت
۶. اصلاح ترکیب پایه‌های مالیاتی در راستای تقویت فعالیت‌های اقتصادی مولد
۷. پیشرفت متوازن منطقه‌ای بر اساس آمایش سرزمین
۸. فعال‌سازی دیپلماسی اقتصادی، برون‌نگری و گسترش تعاملات بین‌المللی به‌ویژه با کشورهای همسایه و همسو
۹. استفاده از ظرفیت تشکل‌ها و انجمن‌ها در تصمیم‌سازی و نظارت
۱۰. اصلاح ساختار حکمرانی در بخش صنعت، معدن و تجارت با تأکید بر نقش اولویت‌گذاری، تنظیم‌گری، تسهیل‌گری و نظارت

این راهبردها در قالب برنامه‌های کوتاه‌مدت، نقشه راه میان‌مدت (شامل پروژه‌ها و اقدامات عملیاتی مشخص)، برنامه‌های استانی و شهرستانی، بخشی و بین‌المللی اجرا می‌شوند.

برنامه‌های کوتاه‌مدت

مهم‌ترین مسائل اقتصادی کشور در سال ۱۴۰۰، ثبات نرخ ارز، تنظیم بازار و کسری بودجه دولت است. وزارت صنعت، معدن و تجارت نقش مهمی در ثبات بازار ارز و تنظیم بازار دارد. اولویت‌های کوتاه‌مدت «تنظیم بازار»، «صادرات» و «رفع موانع تولید» هستند. با افزایش صادرات، امکان تأمین مواد اولیه وارداتی فراهم‌شده و تداوم تولید تضمین می‌شود. علاوه بر این افزایش صادرات، توازن بازار ارز را بهبود بخشیده و از افزایش تورم جلوگیری می‌کند. رفع موانع تولید برای افزایش عرضه در بازارهای داخلی و صادرات ضروری است. رفع موانع تولید و افزایش صادرات منجر به تحریک تقاضا برای تولید و اشتغال و افزایش تولید می‌شود.

تنظیم بازار

رشد نقدینگی، رشد تولید و رشد قیمت‌های خارجی مؤلفه‌های مؤثر بر تورم هستند. تأثیرات رشد نقدینگی تا حدی با اصلاح نظام توزیع قابل کنترل است، افزایش تولید و کنترل نرخ ارز (از طریق افزایش صادرات) تأثیر کاهنده بر تورم دارند و مهم‌ترین اقدامات نیمه دوم سال ۱۴۰۰ برای تنظیم بازار عبارت‌اند از:

- ۱- تکمیل سامانه جامع تجارت به‌ویژه تبادل اطلاعات گمرک و سایر دستگاه‌ها. با رفع نواقص سامانه جامع تجارت امکان رصد و رهگیری دقیق کالاهای، اشراف اطلاعاتی بر جریان کالا و پول و امکان اعمال قواعد در طول زنجیره تأمین (به‌ویژه قواعد قیمت‌گذاری و ساماندهی نظام توزیع) فراهم می‌شود.
- ۲- اصلاح ساختار و ضوابط قیمت‌گذاری در زنجیره (از مرحله تولید تا مصرف) به‌ویژه در محصولات پایه و مواد اولیه (نظیر فولاد و پتروشیمی)
- ۳- تأمین مواد اولیه، اجزا و قطعات و تأمین مالی مناسب در راستای افزایش تولید به‌ویژه برای محصولات مهم در سبد هزینه خانوار
- ۴- گسترش و تقویت مدیریت زنجیره تأمین در راستای تأمین به‌موقع مواد اولیه، تأمین نقدینگی و اطمینان از فروش
- ۵- اجرای طرح‌های ویژه تولید و عرضه محصولات نظیر خودرو، لوازم خانگی، پوشاک
- ۶- شفاف‌سازی مأموریت‌ها و مسئولیت‌ها بین وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت جهاد کشاورزی برای تأمین و توزیع کالاهای اساسی با هدف رفع مصادیق تداخل، توازی و تراحم

صادرات

صادرات در شرایط کنونی از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است زیرا از یک‌سو باعث ایجاد منابع ارزی مطمئن و پایدار برای جلوگیری از بحران ارزی خواهد شد و از سوی دیگر، به تحریک تقاضا و رونق تولید در کشور می‌انجامد. از طرفی رفع موانع صادرات و فعال‌سازی ظرفیت‌های داخلی، اثر مستقیم بر تنظیم بازار دارد.

از اهداف مهم و کوتاه‌مدت برنامه‌ریزی برای افزایش صادرات به میزان پنج میلیارد دلار در شش‌ماهه دوم سال ۱۴۰۰ بیش از دوره مشابه در سال گذشته می‌باشد.

- مهم‌ترین اقدامات نیمه دوم سال ۱۴۰۰ برای افزایش صادرات عبارت‌اند از:
- ۱- تنوع‌بخشی به روش‌های تجاری از جمله تأمین ارز به روش تهاتر، واردات (اقلام ضروری) در مقابل صادرات یا با استفاده از ارزش‌اشخاص
 - ۲- فعال‌سازی مسیرهای حمل‌ونقلی که تاکنون به صورت مطلوب از ظرفیت آن‌ها استفاده نشده است.
 - ۳- ایجاد کانال مالی و بانکی دوجانبه با کشورهای اولویت‌دار و هدف
 - ۴- ایجاد و حمایت از شرکت‌های بزرگ زنجیره تأمین صادراتی با تمرکز بر حلقه‌های تأمین بین‌المللی
 - ۵- فعال‌سازی و استفاده از ظرفیت بیمه‌های منطقه‌ای و بین‌المللی
 - ۶- ارتقای عملکرد صندوق ضمانت صادرات
 - ۷- استفاده از ظرفیت معاهده‌های تجاری دو یا چندجانبه مانند پیمان اوراسیا
 - ۸- انعقاد قراردادهای قرنطینه کشاورزی و سایر قراردادهای موردنیاز با کشورهای اولویت‌دار
 - ۹- تعیین مهلت سه‌ماهه برای پرداخت مالیات ارزش‌افزوده محصولات صادراتی (با اظهار صادراتی بودن محصول، مالیات ارزش‌افزوده دریافت نشده و پس از سه ماه، در صورت عدم صادرات، ملزم به پرداخت خواهد بود، همچنین مشکل عدم شفافیت مالکیت کالاهای صادراتی و کارت‌های اجاره‌ای برای صادرات نیز با این روش حل می‌شود).
 - ۱۰- فعال‌سازی ظرفیت سفارت‌خانه‌ها به‌ویژه در کشورهای هدف برای رفع فوری موانع صادراتی
 - ۱۱- تقویت رایزنی‌های بازرگانی کشور و اصلاح سازوکارهای مرتبط، با هدف حضور اثربخش رایزن‌های بازرگانی در کشورهای هدف

پشتیبانی و رفع موانع تولید

- پشتیبانی و رفع موانع تولید نیز هم از حیث تکلیفی که در نام‌گذاری سال از سوی مقام معظم رهبری (مدظله‌العالی) تعیین شده بسیار مهم و ضروری است؛ هم آثار بسیار مهمی در ارتقای کمی و کیفی تولید و صادرات خواهد داشت.
- پشتیبانی و رفع موانع تولید دو سطح پیگیری می‌شود:
- عمومی: اقداماتی که برای همه کسب‌وکارها مؤثر است.
 - ویژه: در راستای تنظیم بازار و توسعه صادرات، رفع موانع و پشتیبانی از کسب‌وکارهای مرتبط با معیشت مردم و صادرات به‌طور ویژه انجام خواهد شد.
- برخی از موارد پشتیبانی و رفع موانع تولید در سال جاری به‌طور کامل قابل اجرا بوده و نتایج مورد انتظار برای بهبود محیط کسب‌وکار قابل تحقق است. این موارد عبارت‌اند از:
- تسهیل واردات مواد اولیه، واسطه‌ای و اجزا و قطعات و ماشین‌آلات بخش تولید از طریق تنوع‌بخشی به روش‌های تأمین ارز و حذف برخی مقررات دست و پاگیر برای ثبت سفارش و ترخیص کالا توسط واحدهای تولیدی و ساماندهی نظام تعرفه‌ای
 - تسهیل صادرات از طریق تنوع‌بخشی به روش‌های بازگشت ارز حاصل از صادرات، رفع موانع گمرکی، هم‌افزایی و ایجاد وحدت سیاست‌گذاری بین دستگاه‌های ذی‌ربط در فعالیتهای مرزی برای صادرات

- هم‌افزایی با بانک مرکزی و بانک‌های عامل برای تأمین مالی بخش تولید
- تقویت نهادهای تصمیم‌گیر به‌ویژه ستاد تسهیل و رفع موانع تولید از طریق افزایش مدیریت شده اختیارات در سطح ستاد و کارگروه‌های استانی برای حل‌وفصل مشکلات واحدهای تولیدی در سطح استان
- رفع موانع مرتبط با احیا و فعال‌سازی واحدهای راکد و غیرفعال بر اساس تهیه و تصویب برنامه احیاء این واحدها
- جلوگیری از ایجاد اختلال در فعالیت واحدهای تولیدی فعال از طریق جلوگیری از اقدامات اجرایی بانک‌های عامل و دستگاه‌های اجرایی و جلوگیری از اختلال در ارائه خدمات بانکی به این واحدها
- رسیدگی فوری به وضعیت بنگاه‌های بحرانی و نیمه تعطیل
- نهایی‌سازی و پیگیری تصویب «بسته‌ی مانع‌زدایی و پشتیبانی از تولید» در مراجع ذی‌ربط در سرفصل‌های تأمین مالی، توسعه صادرات، زیرساخت‌ها، امور مالیاتی، تأمین اجتماعی، تأمین مواد اولیه و گمرک
- شناسایی و رفع موانع بیرونی صدور مجوزها از طریق تعامل همکاری با هیئت مقررات زدایی
- رفع موانع تولید و پشتیبانی کسب‌وکارهای اولویت‌دار به‌ویژه خودرو، لوازم‌خانگی، زنجیره صنایع پتروشیمی و فولاد

علاوه بر موارد فوق، با اجرای کامل پروژه‌های تحول که در ادامه ارائه خواهد شد، بخش مهمی از موانع تولید به‌طور اساسی رفع خواهد شد.

پروژه‌های تحول

برای تحول بنیادین بخش صنعت، معدن و تجارت، ۳۶ پروژه تحول طراحی شده است. برخی از این پروژه‌ها (مانند پروژه‌های اشتغال و تأمین مالی) بین بخشی بوده و با مشارکت سایر وزارت‌ها اجرا خواهد شد. پروژه‌های تحول تا پایان مهرماه فعال شده و نتایج آن‌ها به تدریج از اواخر سال جاری حاصل می‌شود. با اجرای این پروژه‌ها سازوکارهای بخش صنعت، معدن و تجارت به‌طور کامل اصلاح شده و بستر مناسبی برای حکمرانی هوشمند فراهم خواهد شد.

ردیف	پروژه	تعریف اجمالی پروژه
۱	پروژه تکمیل سامانه اطلاعات کسب و کارها	در این پروژه، اطلاعات کسب و کارها، تکمیل و یکپارچه شده و امکان تبادل اطلاعات بین دستگاه‌ها فراهم می‌شود و با ایجاد داشبورد مدیریتی، امکان مشاهده و پایش اطلاعات مذکور با تعریف سطوح دسترسی مختلف متناسب با بهره‌بردار موردنظر، فراهم خواهد شد.
۲	پروژه تکمیل سامانه جامع تجارت	در این پروژه اطلاعات جریان کالا و پول در زنجیره‌های تأمین تکمیل و یکپارچه می‌شود. با تکمیل سامانه جامع تجارت، امکان پایش و تنظیم بازار، کنترل قاچاق، کنترل محصولات تقلبی، شناسایی مودیان و فعالیت‌های اقتصادی برای اخذ مالیات و کنترل رانت و فساد فراهم می‌شود. سامانه جامع تجارت امکان مدیریت هوشمند تنظیم بازار را فراهم می‌کند. اهم مواردی که در این پروژه دنبال خواهد شد، عبارت‌اند از: ☐ شناسنامه‌دار کردن کلیه انبارها و مراکز نگهداری کالا ☐ دریافت شناسه کالا برای گروه‌های کالایی هدف توسط تولیدکنندگان و واردکنندگان با هدف رصد و رهگیری کالاها و مبارزه با قاچاق ☐ تدقیق، رفع نواقص و خلأهای اطلاعاتی سامانه‌های مرتبط با تجارت از قبیل ارتباط سامانه جامع تجارت با سامانه‌های گمرکی، حمل بار، بنادر، مناطق آزاد و ویژه و سایر سامانه‌های مرتبط با هدف رصد و رهگیری کالاها و مبارزه با قاچاق ☐ اصلاح رویه‌ها، فرآیندها و مقررات با هدف هوشمند سازی نظارت‌ها و مبارزه با قاچاق و کاهش آن ☐ انجام بازرسی‌های هوشمند و برخورد نظام‌مند با کالای قاچاق (به‌ویژه لوازم‌خانگی، پوشاک، قطعات یدکی و دخانیات) در مبادی، مراکز انبارش و سطح عرضه ☐ پیگیری و هم‌افزایی با دستگاه‌های ذی‌ربط برای صدور صورتحساب الکترونیکی با استقرار سامانه جامع مودیان و پایانه‌های فروشگاهی ☐ برنامه‌ریزی مستمر و هوشمندانه برای تنظیم بازار و ایجاد هماهنگی میان اهداف تأمین کالاهای مورد نیاز ضمن ایجاد حداقل تراحم با اهداف توسعه صادرات کالاهای مورد نیاز ☐ رصد و پایش مستمر بازار با تأکید بر هوشمند سازی نظارت و تأمین به‌موقع و کافی کالا در بازار به‌ویژه کالاهای اساسی
۳	پروژه تکمیل پایگاه داده زمین‌شناسی	در این پروژه، نقشه‌های زمین‌شناسی تا مقیاس یک بیست و پنج هزار تولید شده و در دسترس عموم قرار می‌گیرد. همچنین داده‌های زمین‌شناسی همه دستگاه‌های دولتی یکپارچه خواهد شد.

تعریف اجمالی پروژه	پروژه	ردیف
<p>محدوده پروژه تأمین سرمایه در گردش واحدهای تولیدی و تجاری یک زنجیره است. در سازوکار تأمین مالی زنجیره‌ای تسهیلات بانکی بر اساس یک برنامه‌ی مشخص و مبتنی بر قراردادهای منعقد شده، به کسب‌وکارها پرداخت می‌شود.</p> <p>بر اساس تجربیات جهانی، تأمین مالی زنجیره‌ای یکی از مؤثرترین روش‌های توزیع نقدینگی، متناسب با چرخه تولید کالا و خدمات در اقتصاد می‌باشد. در تأمین مالی زنجیره‌ای، فرایند تأمین مالی تولید کالا از ابتدای زنجیره تا انتهای آن یکپارچه می‌شود و علاوه بر تأمین نقدینگی متناسب با تولید و جلوگیری از انحراف منابع مالی، مصارف مالی را کاهش داده و هزینه‌های تأمین مالی را نیز کاهش می‌دهد.</p> <p>این پروژه با مشارکت بانک مرکزی، وزارت امور اقتصادی و دارایی و وزارت صنعت، معدن و تجارت و بانک‌ها انجام می‌شود.</p>	<p>پروژه گسترش تأمین مالی زنجیره‌ای</p>	۴
<p>یکی از ابزارهای مالی مناسب در راستای مولدسازی دارایی‌های ارزی، تشکیل صندوق‌های سرمایه‌گذاری و تأمین مالی ارزی است.</p> <p>در این پروژه، برای فرصت‌های سرمایه‌گذاری و تأمین سرمایه در گردش ارزی، صندوق ارزی تشکیل می‌شود که دریافت و پرداخت‌های آن‌ها ارزی است.</p> <p>با راه‌اندازی این صندوق‌ها (۱) تمایل مردم به خرید ارز فیزیکی با هدف حفظ ارزش و سفته‌بازی کاهش پیدا می‌کند، (۲) جذب چنین منابعی برای دولت ریسک‌های بین‌المللی ناشی از تحریم‌ها و بدهی‌های خارجی را در پی ندارد، (۳) انگیزه برای خروج سرمایه از کشور کاهش پیدا می‌کند، (۴) خانواده‌ها از محل سرمایه‌گذاری ارزی خود کسب سود می‌کنند، (۵) منابع غیرمولد ارزی در راستای اقتصاد ملی بکار گرفته می‌شود.</p> <p>صندوق‌های سرمایه‌گذاری برای تأمین مالی پروژه‌های بزرگ و پلتفرم‌های تأمین جمعی برای پروژه‌های کوچک و متوسط ارزی می‌توانند بکار گرفته شوند.</p>	<p>پروژه راه‌اندازی صندوق‌های ارزی</p>	۵
<p>اشخاص حقوقی مانند یک موجود زنده هستند و با ایجاد مشکلی برای فردی در یک کسب‌وکار (مانند مدیرعامل) نباید کل کسب‌وکار متوقف شود.</p> <p>در شرایط کنونی، وقتی مدیر ارشد یک کسب‌وکار مرتکب تخلفی می‌شود، یا عملکرد بنگاه در مواردی دچار مشکل می‌شود، کل کسب‌وکار تحت‌الشعاع قرار گرفته و چالش‌های بسیاری برای بنگاه ایجاد می‌شود.</p> <p>در این پروژه فرآیند رسیدگی به تخلفات مرتبط با کسب‌وکارها و مدیران آن‌ها را به‌گونه‌ای اصلاح شود که فعالیت بنگاه با چالش مواجه نشود.</p>	<p>پروژه طراحی و استقرار فرایند رسیدگی به تخلفات و دادرسی کسب‌وکارها</p>	۶
<p>اخذ مجوزهای مختلف از مراجع متعدد، زمان و انرژی زیادی را هدر می‌دهد. اشخاص از انواع مجوزها و قواعدی که باید از آن تبعیت نمایند، به‌صورت یکجا و هماهنگ مطلع نمی‌شوند. همچنین سازمان‌های مختلف، بعضاً مدارک و مستندات مشابه را از متقاضی اخذ می‌کنند.</p> <p>در این پروژه تمامی مجوزهای ثبت و تأسیس، قواعد و استانداردها که روی کسب‌وکارها اثرگذار هستند، به‌صورت یکجا دیده می‌شوند.</p> <p>در این پروژه با ایجاد یک فرآیند کلی مطابق قانون بهبود محیط کسب‌وکار، یک پنجره واحد ایجاد شده و تمامی قواعد و مجوزها با هم هماهنگ و یکپارچه می‌شود. برای اجرای این پروژه ابتدا بازطراحی فرآیندهای صدور مجوزهای لازم به کسب‌وکارها، صورت گرفته و تا حد ممکن، مجوزها را از حالت پیشینی به پسینی تبدیل می‌شود.</p>	<p>پروژه راه‌اندازی سامانه قواعد و مجوزهای کسب‌وکار</p>	۷

تعریف اجمالی پروژه	پروژه	ردیف
<p>محدوده پروژه ایجاد و تقویت مراکز گواهی دهنده (CB) است که خدمات ارزیابی و رتبه‌بندی محصولات، فعالیت‌ها، سازمان‌ها و کسب‌وکارها را ارائه می‌دهند.</p> <p>ارزیابی و رتبه‌بندی کسب‌وکارها در ارائه مجوزها نیز مؤثر می‌باشد. به‌گونه‌ای که امکان مجوزهای پسینی را فراهم نموده و بجای تمرکز بر صدور مجوز قبل از شروع کسب‌وکار، بعد از شروع فعالیت، ارزیابی‌های سخت‌گیرانه توسط مراکز گواهی دهنده صورت گرفته و در صورت تخلف، مجوز باطل شده و برخوردهای لازم صورت می‌گیرد.</p> <p>در این پروژه، رویکرد کلی کار این است که کسب‌وکارها بر اساس عملکردشان رتبه و اعتبار مشخصی با تأیید مراکز معتبر خصوصی کسب می‌کنند و مبتنی بر اعتبار و رتبه‌ی خود، می‌توانند از امکانات، مزایا و یا تسهیلات مختلف بهره‌مند شوند.</p> <p>رتبه‌بندی‌ها، مبتنی بر شاخص‌های کمی مبتنی بر اطلاعات ثبت‌شده‌ی موجود در بخش‌های مختلف و همچنین شاخص‌های کیفی مبتنی بر ارزیابی انجام‌شده توسط مراکز خصوصی صورت می‌گیرد.</p> <p>با اجرای این پروژه، تخصیص منابع، به حوزه‌هایی از کسب‌وکار که بیشترین کارایی و اثربخشی را دارند (مبتنی بر رتبه و اعتبار آن‌ها) انجام گرفته و مداخلات دولت در کسب‌وکارها نیز کاهش می‌یابد. به‌عبارت‌دیگر بجای دخالت مستقیم دولت، از طریق مکانیزم اعتبارسنجی و رتبه‌بندی کسب‌وکارها، مأموریت‌های هدایت، حمایت و نظارت انجام می‌شود.</p>	<p>پروژه گسترش و تقویت مراکز ارزیابی و رتبه‌بندی</p>	۸
<p>شرکت‌های کوچک و متوسط، عموماً در حوزه‌هایی مانند تأمین مواد اولیه، بازاریابی، صادرات، ارتقای فناوری و نوآوری در محصول، توانمندسازی منابع انسانی، با چالش‌های زیادی مواجه هستند.</p> <p>سکوهای خدمات کسب‌وکار، بازار عرضه و تقاضای خدمات کسب‌وکار را ارتقا داده و تجمیع خدمات، تضمین و مشاوره، دستیابی به خدمات برای کسب‌وکارها را تسهیل می‌کنند.</p> <p>با اجرای این پروژه قیمت تمام‌شده خدمات برای کسب‌وکارها کاهش قابل توجهی می‌یابد و ضمن دسترسی ساده‌تر به فناوری و خدمات موردنظر، امکان ارائه محصولات با کیفیت بهتر فراهم می‌گردد.</p>	<p>پروژه گسترش و تقویت سکوهای خدمات کسب‌وکار</p>	۹
<p>شرکت‌های بازرسی کیفیت با هدف ارائه خدمات فنی، مهندسی، مشاوره‌ای و تحقیقاتی جهت ارتقاء کیفیت محصولات تولیدی و حمایت از حقوق مصرف‌کنندگان، تدوین استانداردهای موردنیاز صنایع و نظارت بر حسن اجرای پروژه‌ها و حسن ارائه خدمات فعالیت می‌کنند.</p> <p>این شرکت‌ها این امکان را فراهم می‌کنند که هر کالایی که قرار است مورد خریدوفروش قرار گیرد را بررسی کرده و تأیید یا عدم تأیید صادر نموده و امکان تبادلات مخصوصاً در سطح بین‌المللی را فراهم می‌کند. خدمات اصلی این شرکت‌ها شامل بازرسی و تأیید مقدار، وزن و کیفیت کالاهای گوناگون، همچنین تست و کنترل کیفیت محصولات و عملکرد آن‌ها در برابر استانداردهای مختلف بهداشتی، ایمنی و نظارتی می‌باشد.</p> <p>این شرکت‌ها نقش مؤثری در تنظیم بازار و حمایت از حقوق مصرف‌کننده خواهند داشت.</p>	<p>پروژه گسترش و تقویت شرکت‌های بازرسی</p>	۱۰
<p>محدوده پروژه بازیگران زیست‌بوم نوآوری شامل شرکت‌های نوآور و دانش‌بنیان، سازمان‌های حاکمیتی مرتبط و شرکت‌های بزرگ ملی در بخش صنعت، معدن و تجارت، شتاب‌دهنده‌ها و سرمایه‌گذاری‌های جسورانه است.</p> <p>تقویت زیست‌بوم نوآوری و حمایت از ایفای نقش شرکت‌های دانش‌بنیان و نوآور در بخش‌های مهم صنعتی کشور، علاوه بر ایجاد اشتغال جدید در کشور می‌تواند سهم بهره‌وری از رشد اقتصادی را نیز افزایش داده و نوآوری و فناوری را به بخش‌های واقعی اقتصاد کشور سرریز نماید.</p>	<p>پروژه گسترش و تقویت زیست‌بوم نوآوری و فناوری</p>	۱۱

تعریف اجمالی پروژه	پروژه	ردیف
<p>برخی از اقدامات این پروژه عبارت‌اند از:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☐ ارتقای بهره‌وری و رقابت‌پذیری در بخش تولید با تأکید بر بازسازی و نو سازی صنایع، توسعه پارک‌های صنعتی ☐ بستر سازی و تعریف چند کلان پروژه راهبردی بین صنعت و دانشگاه مبتنی بر آینده‌نگری فناوری و نیازهای آتی صنعت (نظیر اینترنت اشیا، داده‌های بزرگ، هوش مصنوعی، چاپ سه‌بعدی، زنجیره‌های بلوکی و سایر مؤلفه‌های انقلاب صنعتی چهارم) با هدف بومی سازی فناوری‌های آینده در کشور ☐ همکاری با وزارت علوم، تحقیقات و فناوری برای کاربردی سازی پایان‌نامه‌ها و رساله‌های دانشگاهی و محتوای آموزشی متناسب با نیازهای واقعی صنعت، معدن و تجارت ☐ همکاری با معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری و بنیاد ملی نخبگان و استفاده از ظرفیت‌های آن‌ها در راستای توسعه فناوری، نوآوری و تحقیق و توسعه ☐ پشتیبانی و حمایت از تشکیل و توسعه شرکت‌های دانش‌بنیان و کسب‌وکارهای نوپا (استارت‌آپ‌ها) و کسب‌وکارهای دیجیتال ☐ پشتیبانی از کسب‌وکارها برای استفاده از فناوری‌های روز و ارتقای فعالیت‌های تحقیق و توسعه 		
<p>در این پروژه، خدمات نرم‌افزاری تحت وب با رویکرد سرویس گرا و گسترش خدمات فناوری اطلاعات در راستای تسهیل کسب‌وکارهای کشور، مورد توجه قرار می‌گیرد.</p> <p>با استفاده از خدمات ابری، دیگر نیازی به خرید نرم‌افزارهای متعدد مانند نرم‌افزار اتوماسیون اداری، نرم‌افزارهای مالی نیست، بلکه می‌توان متناسب با نیاز کسب‌وکار، سرویس‌های مورد نیاز و با هزینه کمتر استفاده کرد. لذا بسیاری از هزینه‌های نصب و راه‌اندازی و توسعه نرم‌افزارهای مختلف مورد نیاز کسب‌وکارها از اتوماسیون اداری گرفته تا سایر نرم‌افزارهای تخصصی مالی و تحلیل داده و... متناسب به نیاز کسب‌وکارها با هزینه‌ی مناسب‌تر فراهم می‌شود.</p>	<p>پروژه گسترش و تقویت خدمات ابری</p>	<p>۱۲</p>
<p>برای تحقق اهداف ملی از یک طرف باید هماهنگی بین اهداف ملی و اهداف کسب‌وکارها ایجاد شده و در سطح بنگاه‌ها نیز هماهنگی و همکاری ایجاد شود.</p> <p>در این پروژه، در وهله‌ی اول با ایجاد هماهنگی بین شرکت‌های پخش و فروشگاه‌های شبکه‌ای، نقش و وظایف متقابل دولت و بخش خصوصی در حوزه‌ی مورد نظر، تبیین شده و تقسیم‌کار مشخصی در این خصوص صورت می‌گیرد تا دولت بتواند با پرهیز از تصدی‌گری، به نقش هدایت، حمایت و نظارت خود به نحو مطلوب بپردازد و بخش خصوصی نیز نقش و وظایف خود را در این راستا ایفا نماید. از سوی دیگر، ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی بین شرکت‌ها و بخش‌های مختلف فعال در حوزه‌ی مورد نظر نیز در این پروژه دنبال می‌گردد تا بتواند بستری برای افزایش بهره‌وری و ایجاد منافع مشترک مضاعف برای کسب‌وکارهای فعال در عرصه‌ی مورد نظر را فراهم نماید.</p> <p>دستاوردهای این پروژه اولاً هماهنگی کسب‌وکارها با اهداف حاکمیت، ثانیاً ایجاد و رونق انواع همکاری‌های بین کسب‌وکارها می‌باشد. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این پروژه، ایجاد یکپارچگی در زنجیره تأمین این حوزه، با اهداف کسب‌وکارها با وزارت صمت است.</p> <p>سازوکار اجرا این است که در هر حوزه، ابتدا یک پیش‌نویس از مدل‌های همکاری تهیه شده و سپس این پیش‌نویس، با همکاری ذینفعان، کامل و دقیق می‌شود و مبنای تمام فعالیت‌های وزارت صمت قرار می‌گیرد و در قالب یک تفاهم‌نامه نهایی میان ذی‌نفعان کلیدی نهایی می‌شود.</p>	<p>پروژه هماهنگی شرکت‌های پخش و فروشگاه‌های شبکه‌ای</p>	<p>۱۳</p>

تعریف اجمالی پروژه	پروژه	ردیف
<p>برای تحقق اهداف ملی از یک طرف باید هماهنگی بین اهداف ملی و اهداف کسب و کارها ایجاد شده و در سطح بنگاه‌ها نیز هماهنگی و همکاری ایجاد شود.</p> <p>در این پروژه، در وهله‌ی اول با ایجاد هماهنگی بین بنگاه‌های صنایع غذایی، نقش و وظایف متقابل دولت و بخش خصوصی در حوزه‌ی مورد نظر، تبیین شده و تقسیم‌کار مشخصی در این خصوص صورت می‌گیرد تا دولت بتواند با پرهیز از تصدی‌گری، به نقش هدایت، حمایت و نظارت خود به نحو مطلوب بپردازد و بخش خصوصی نیز نقش و وظایف خود را در این راستا ایفا نماید.</p> <p>از سوی دیگر، ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی بین شرکت‌ها و بخش‌های مختلف فعال در حوزه‌ی مورد نظر نیز در این پروژه دنبال می‌گردد تا بتواند بستری برای افزایش بهره‌وری و ایجاد منافع مشترک مضاعف برای کسب و کارهای فعال در عرصه‌ی مورد نظر را فراهم نماید.</p> <p>دستاوردهای این پروژه اولاً هماهنگی کسب و کارها با اهداف حاکمیت، ثانیاً ایجاد و رونق انواع همکاری‌های بین کسب و کارها می‌باشد. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این پروژه، ایجاد یکپارچگی در زنجیره تأمین این حوزه، با اهداف کسب و کارها با وزارت صمت است.</p> <p>سازوکار اجرا این است که در هر حوزه، ابتدا یک پیش‌نویس از مدل‌های همکاری تهیه شده و سپس این پیش‌نویس، با همکاری ذینفعان، کامل و دقیق می‌شود و مبنای تمام فعالیت‌های وزارت صمت قرار می‌گیرد و در قالب یک تفاهم‌نامه نهایی میان ذی‌نفعان کلیدی نهایی می‌شود.</p>	<p>پروژه هماهنگی بنگاه‌های صنایع غذایی</p>	۱۴
<p>برای تحقق اهداف ملی از یک طرف باید هماهنگی بین اهداف ملی و اهداف کسب و کارها ایجاد شده و در سطح بنگاه‌ها نیز هماهنگی و همکاری ایجاد شود.</p> <p>در این پروژه، در وهله‌ی اول با ایجاد هماهنگی بین بنگاه‌های خودروسازی، نقش و وظایف متقابل دولت و بخش خصوصی در حوزه‌ی مورد نظر، تبیین شده و تقسیم‌کار مشخصی در این خصوص صورت می‌گیرد تا دولت بتواند با پرهیز از تصدی‌گری، به نقش هدایت، حمایت و نظارت خود به نحو مطلوب بپردازد و بخش خصوصی نیز نقش و وظایف خود را در این راستا ایفا نماید.</p> <p>از سوی دیگر، ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی بین شرکت‌ها و بخش‌های مختلف فعال در حوزه‌ی مورد نظر نیز در این پروژه دنبال می‌گردد تا بتواند بستری برای افزایش بهره‌وری و ایجاد منافع مشترک مضاعف برای کسب و کارهای فعال در عرصه‌ی مورد نظر را فراهم نماید.</p> <p>دستاوردهای این پروژه اولاً هماهنگی کسب و کارها با اهداف حاکمیت، ثانیاً ایجاد و رونق انواع همکاری‌های بین کسب و کارها می‌باشد. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این پروژه، ایجاد یکپارچگی در زنجیره تأمین این حوزه، با اهداف کسب و کارها با وزارت صمت است.</p> <p>سازوکار اجرا این است که در هر حوزه، ابتدا یک پیش‌نویس از مدل‌های همکاری تهیه شده و سپس این پیش‌نویس، با همکاری ذینفعان، کامل و دقیق می‌شود و مبنای تمام فعالیت‌های وزارت صمت قرار می‌گیرد و در قالب یک تفاهم‌نامه نهایی میان ذی‌نفعان کلیدی نهایی می‌شود.</p>	<p>پروژه هماهنگی بنگاه‌های خودروسازی</p>	۱۵
<p>برای تحقق اهداف ملی از یک طرف باید هماهنگی بین اهداف ملی و اهداف کسب و کارها ایجاد شده و در سطح بنگاه‌ها نیز هماهنگی و همکاری ایجاد شود.</p> <p>در این پروژه، در وهله‌ی اول با ایجاد هماهنگی بین بنگاه‌های لوازم‌خانگی، نقش و وظایف متقابل دولت و بخش خصوصی در حوزه‌ی مورد نظر، تبیین شده و تقسیم‌کار مشخصی در این خصوص صورت می‌گیرد تا دولت بتواند با پرهیز از تصدی‌گری، به نقش هدایت، حمایت و نظارت خود به نحو مطلوب بپردازد و بخش خصوصی نیز نقش و وظایف خود را در این راستا ایفا نماید.</p> <p>از سوی دیگر، ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی بین شرکت‌ها و بخش‌های مختلف فعال در حوزه‌ی مورد نظر نیز در این پروژه دنبال می‌گردد تا بتواند بستری برای افزایش بهره‌وری و ایجاد منافع مشترک مضاعف برای کسب و کارهای فعال در عرصه‌ی مورد نظر را فراهم نماید.</p>	<p>پروژه هماهنگی بنگاه‌های لوازم‌خانگی</p>	۱۶

تعریف اجمالی پروژه	پروژه	ردیف
<p>دستاوردهای این پروژه اولاً هماهنگی کسب و کارها با اهداف حاکمیت، ثانیاً ایجاد و رونق انواع همکاری‌های بین کسب و کارها می‌باشد. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این پروژه، ایجاد یکپارچگی در زنجیره تأمین این حوزه، با اهداف کسب و کارها با وزارت صمت است.</p> <p>سازوکار اجرا این است که در هر حوزه، ابتدا یک پیش‌نویس از مدل‌های همکاری تهیه شده و سپس این پیش‌نویس، با همکاری ذینفعان، کامل و دقیق می‌شود و مبنای تمام فعالیت‌های وزارت صمت قرار می‌گیرد و در قالب یک تفاهم‌نامه نهایی میان ذی‌نفعان کلیدی نهایی می‌شود.</p>		
<p>برای تحقق اهداف ملی از یک طرف باید هماهنگی بین اهداف ملی و اهداف کسب و کارها ایجاد شده و در سطح بنگاه‌ها نیز هماهنگی و همکاری ایجاد شود.</p> <p>در این پروژه، در وهله‌ی اول با ایجاد هماهنگی بین بنگاه‌های تجهیزات و ماشین‌آلات، نقش و وظایف متقابل دولت و بخش خصوصی در حوزه‌ی مورد نظر، تبیین شده و تقسیم‌کار مشخصی در این خصوص صورت می‌گیرد تا دولت بتواند با پرهیز از تصدی‌گری، به نقش هدایت، حمایت و نظارت خود به نحو مطلوب بپردازد و بخش خصوصی نیز نقش و وظایف خود را در این راستا ایفا نماید. از سوی دیگر، ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی بین شرکت‌ها و بخش‌های مختلف فعال در حوزه‌ی مورد نظر نیز در این پروژه دنبال می‌گردد تا بتواند بستری برای افزایش بهره‌وری و ایجاد منافع مشترک مضاعف برای کسب و کارهای فعال در عرصه‌ی مورد نظر را فراهم نماید.</p> <p>دستاوردهای این پروژه اولاً هماهنگی کسب و کارها با اهداف حاکمیت، ثانیاً ایجاد و رونق انواع همکاری‌های بین کسب و کارها می‌باشد. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این پروژه، ایجاد یکپارچگی در زنجیره تأمین این حوزه، با اهداف کسب و کارها با وزارت صمت است.</p> <p>سازوکار اجرا این است که در هر حوزه، ابتدا یک پیش‌نویس از مدل‌های همکاری تهیه شده و سپس این پیش‌نویس، با همکاری ذینفعان، کامل و دقیق می‌شود و مبنای تمام فعالیت‌های وزارت صمت قرار می‌گیرد و در قالب یک تفاهم‌نامه نهایی میان ذی‌نفعان کلیدی نهایی می‌شود.</p>	<p>پروژه هماهنگی بنگاه‌های تجهیزات و ماشین‌آلات</p>	۱۷
<p>برای تحقق اهداف ملی از یک طرف باید هماهنگی بین اهداف ملی و اهداف کسب و کارها ایجاد شده و در سطح بنگاه‌ها نیز هماهنگی و همکاری ایجاد شود.</p> <p>در این پروژه، در وهله‌ی اول با ایجاد هماهنگی بین بنگاه‌های صنایع معدنی، نقش و وظایف متقابل دولت و بخش خصوصی در حوزه‌ی مورد نظر، تبیین شده و تقسیم‌کار مشخصی در این خصوص صورت می‌گیرد تا دولت بتواند با پرهیز از تصدی‌گری، به نقش هدایت، حمایت و نظارت خود به نحو مطلوب بپردازد و بخش خصوصی نیز نقش و وظایف خود را در این راستا ایفا نماید. از سوی دیگر، ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی بین شرکت‌ها و بخش‌های مختلف فعال در حوزه‌ی مورد نظر نیز در این پروژه دنبال می‌گردد تا بتواند بستری برای افزایش بهره‌وری و ایجاد منافع مشترک مضاعف برای کسب و کارهای فعال در عرصه‌ی مورد نظر را فراهم نماید.</p> <p>دستاوردهای این پروژه اولاً هماهنگی کسب و کارها با اهداف حاکمیت، ثانیاً ایجاد و رونق انواع همکاری‌های بین کسب و کارها می‌باشد. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این پروژه، ایجاد یکپارچگی در زنجیره تأمین این حوزه، با اهداف کسب و کارها با وزارت صمت است.</p> <p>سازوکار اجرا این است که در هر حوزه، ابتدا یک پیش‌نویس از مدل‌های همکاری تهیه شده و سپس این پیش‌نویس، با همکاری ذینفعان، کامل و دقیق می‌شود و مبنای تمام فعالیت‌های وزارت صمت قرار می‌گیرد و در قالب یک تفاهم‌نامه نهایی میان ذی‌نفعان کلیدی نهایی می‌شود.</p>	<p>پروژه هماهنگی بنگاه‌های صنایع معدنی</p>	۱۸

تعریف اجمالی پروژه	پروژه	ردیف
<p>برای تحقق اهداف ملی از یک طرف باید هماهنگی بین اهداف ملی و اهداف کسب و کارها ایجاد شده و در سطح بنگاه‌ها نیز هماهنگی و همکاری ایجاد شود.</p> <p>در این پروژه، در وهله‌ی اول با ایجاد هماهنگی بین بنگاه‌های نساجی و پوشاک، نقش و وظایف متقابل دولت و بخش خصوصی در حوزه‌ی مورد نظر، تبیین شده و تقسیم‌کار مشخصی در این خصوص صورت می‌گیرد تا دولت بتواند با پرهیز از تصدی‌گری، به نقش هدایت، حمایت و نظارت خود به نحو مطلوب بپردازد و بخش خصوصی نیز نقش و وظایف خود را در این راستا ایفا نماید. از سوی دیگر، ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی بین شرکت‌ها و بخش‌های مختلف فعال در حوزه‌ی مورد نظر نیز در این پروژه دنبال می‌گردد تا بتواند بستری برای افزایش بهره‌وری و ایجاد منافع مشترک مضاعف برای کسب و کارهای فعال در عرصه‌ی مورد نظر را فراهم نماید.</p> <p>دستاوردهای این پروژه اولاً هماهنگی کسب و کارها با اهداف حاکمیت، ثانیاً ایجاد و رونق انواع همکاری‌های بین کسب و کارها می‌باشد. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این پروژه، ایجاد یکپارچگی در زنجیره تأمین این حوزه، با اهداف کسب و کارها با وزارت صمت است. سازوکار اجرا این است که در هر حوزه، ابتدا یک پیش‌نویس از مدل‌های همکاری تهیه شده و سپس این پیش‌نویس، با همکاری ذینفعان، کامل و دقیق می‌شود و مبنای تمام فعالیت‌های وزارت صمت قرار می‌گیرد و در قالب یک تفاهم‌نامه نهایی میان ذی‌نفعان کلیدی نهایی می‌شود.</p>	<p>پروژه هماهنگی بنگاه‌های نساجی و پوشاک</p>	۱۹
<p>برای تحقق اهداف ملی از یک طرف باید هماهنگی بین اهداف ملی و اهداف کسب و کارها ایجاد شده و در سطح بنگاه‌ها نیز هماهنگی و همکاری ایجاد شود.</p> <p>در این پروژه، در وهله‌ی اول با ایجاد هماهنگی بین بنگاه‌های شیمیایی، نقش و وظایف متقابل دولت و بخش خصوصی در حوزه‌ی مورد نظر، تبیین شده و تقسیم‌کار مشخصی در این خصوص صورت می‌گیرد تا دولت بتواند با پرهیز از تصدی‌گری، به نقش هدایت، حمایت و نظارت خود به نحو مطلوب بپردازد و بخش خصوصی نیز نقش و وظایف خود را در این راستا ایفا نماید. از سوی دیگر، ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی بین شرکت‌ها و بخش‌های مختلف فعال در حوزه‌ی مورد نظر نیز در این پروژه دنبال می‌گردد تا بتواند بستری برای افزایش بهره‌وری و ایجاد منافع مشترک مضاعف برای کسب و کارهای فعال در عرصه‌ی مورد نظر را فراهم نماید.</p> <p>دستاوردهای این پروژه اولاً هماهنگی کسب و کارها با اهداف حاکمیت، ثانیاً ایجاد و رونق انواع همکاری‌های بین کسب و کارها می‌باشد. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این پروژه، ایجاد یکپارچگی در زنجیره تأمین این حوزه، با اهداف کسب و کارها با وزارت صمت است. سازوکار اجرا این است که در هر حوزه، ابتدا یک پیش‌نویس از مدل‌های همکاری تهیه شده و سپس این پیش‌نویس، با همکاری ذینفعان، کامل و دقیق می‌شود و مبنای تمام فعالیت‌های وزارت صمت قرار می‌گیرد و در قالب یک تفاهم‌نامه نهایی میان ذی‌نفعان کلیدی نهایی می‌شود.</p>	<p>پروژه هماهنگی بنگاه‌های شیمیایی</p>	۲۰
<p>برای تحقق اهداف ملی از یک طرف باید هماهنگی بین اهداف ملی و اهداف کسب و کارها ایجاد شده و در سطح بنگاه‌ها نیز هماهنگی و همکاری ایجاد شود.</p> <p>در این پروژه، در وهله‌ی اول با ایجاد هماهنگی بین بنگاه‌های داروسازی و تجهیزات پزشکی، نقش و وظایف متقابل دولت و بخش خصوصی در حوزه‌ی مورد نظر، تبیین شده و تقسیم‌کار مشخصی در این خصوص صورت می‌گیرد تا دولت بتواند با پرهیز از تصدی‌گری، به نقش هدایت، حمایت و نظارت خود به نحو مطلوب بپردازد و بخش خصوصی نیز نقش و وظایف خود را در این راستا ایفا نماید. از سوی دیگر، ایجاد هماهنگی و هم‌افزایی بین شرکت‌ها و بخش‌های مختلف فعال در حوزه‌ی مورد نظر نیز در این پروژه دنبال می‌گردد تا بتواند بستری برای افزایش بهره‌وری و ایجاد منافع مشترک مضاعف برای کسب و کارهای فعال در عرصه‌ی مورد نظر را فراهم نماید.</p>	<p>پروژه هماهنگی بنگاه‌های داروسازی و تجهیزات پزشکی</p>	۲۱

تعریف اجمالی پروژه	پروژه	ردیف
<p>دستاوردهای این پروژه اولاً هماهنگی کسب و کارها با اهداف حاکمیت، ثانیاً ایجاد و رونق انواع همکاری‌های بین کسب و کارها می‌باشد. یکی از مهم‌ترین ویژگی‌های این پروژه، ایجاد یکپارچگی در زنجیره تأمین این حوزه، با اهداف کسب و کارها با وزارت صمت است.</p> <p>سازوکار اجرا این است که در هر حوزه، ابتدا یک پیش‌نویس از مدل‌های همکاری تهیه شده و سپس این پیش‌نویس، با همکاری ذینفعان، کامل و دقیق می‌شود و مبنای تمام فعالیت‌های وزارت صمت قرار می‌گیرد و در قالب یک تفاهم‌نامه نهایی میان ذی‌نفعان کلیدی نهایی می‌شود.</p>		
<p>محدوده پروژه، احیای واحدهای تعطیل و نیمه تعطیل و احیا و بازگشت آن‌ها به چرخه‌ی تولید است.</p> <p>در این پروژه، واحدهایی که به دلایل مختلف نظیر مشکلات اقتصادی، عدم تأمین مواد اولیه، رقابت‌پذیر نبودن قیمت‌های آن، بدهی‌های بانکی و ... در حالت نیمه تعطیل یا تعطیل قرار گرفته‌اند، بررسی شده و پس از اولویت‌بندی از حیث وضعیت بازار فروش محصول تولیدی، امکان تولید محصول، عوامل فنی تولید در کارخانه و ... مورد حمایت ویژه قرار می‌گیرند.</p>	<p>پروژه ساماندهی بنگاه‌های تعطیل و نیمه تعطیل</p>	۲۲
<p>محدوده پروژه، تأمین زیرساخت‌های بنگاه‌های تولیدی شامل تأمین برق، آب، گاز، تلفن، اینترنت و تصفیه فاضلاب واحدهای تولیدی مستقر در شهرک‌های صنعتی است.</p> <p>افزایش ظرفیت پست‌های انتقال توزیع برق، در شهرک‌های صنعتی، توسعه نیروگاه‌های خصوصی کوچک در شهرک‌های صنعتی، استفاده از پساب شهرهای اطراف شرکت شهرک‌ها و توسعه‌ی تصفیه‌خانه‌های آب و فاضلاب در شهرک‌ها نمونه‌هایی از اقدامات این پروژه است.</p>	<p>پروژه تأمین زیرساخت‌های شهرک‌های صنعتی</p>	۲۳
<p>در این پروژه ویژگی‌های هر شغل تعریف شده، و مشخص می‌شود که افراد شاغل در هر شغل باید چه مشخصه‌هایی داشته باشند، ضمناً مشخص می‌شود درآمد هر طبقه‌ی شغلی در چه رده‌ای قرار دارد و همچنین تعیین می‌شود که برای اشتغال در یک شغل مشخص، فرد چه تجربیاتی داشته باشد.</p> <p>در این سامانه میزان اشتغال مورد نیاز در هر شغل و میزان درآمد مشاغل برآورد می‌شود. همچنین آموزش‌های مرتبط نیز متصل شده و اینکه هر شغل چه آموزش‌هایی را نیاز دارد، نیز ارائه می‌شود که امکان برنامه‌ریزی آموزشی را نیز فراهم می‌کند.</p>	<p>پروژه طراحی شبکه مشاغل</p>	۲۴
<p>سامانه مشاغل بستری برای تعامل همه ذی‌نفعان اشتغال فراهم می‌کند. یکسانی تعاریف در این سامانه، باعث تسهیل ارتباط بین بنگاه‌های کارمایی، کارفرمایان، کارجویان، مراکز آموزشی، مراکز آزمون، مراکز مشاوره (شغلی، تحصیلی، برنامه‌ریزی فردی و هدایت شغلی) و سازمان‌های حاکمیتی می‌شود.</p> <p>در این سامانه، پایگاه داده‌ای از تقاضا و عرضه برای مشاغل مختلف در حال و آینده تشکیل می‌شود که می‌تواند مبنای برنامه‌ریزی بنگاه‌های اقتصادی، مراکز آموزشی، افراد و سازمان‌های حاکمیتی باشد.</p> <p>کارکردهای سامانه مشاغل برای بنگاه‌های اقتصادی عبارت‌اند از:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ یافتن افراد و افزایش دقت در جذب نیروی انسانی: با افزایش دقت در توصیف مشخصات افراد مورد نیاز و استفاده از آزمون‌های استاندارد در انتخاب نیرو، امکان جذب متناسب‌ترین افراد با مشاغل بنگاه و کاهش هزینه اجتماعی اخراج نیروی کار و کاهش دعاوی بین کارگر و کارفرما فراهم می‌شود. اکثر کارفرمایان آگاهی دقیقی از منابع انسانی مورد نیاز خود ندارند و شناسایی نیروهای کارآمد برای آن‌ها سخت است؛ این مسائل باعث عدم جذب نیروی بیشتر یا جذب نیروهای نامناسب می‌شود که هزینه‌های زیادی به بنگاه تحمیل می‌کند. ○ تسهیل برنامه‌ریزی منابع انسانی درون سازمان: اطلاعات پایه مشاغل که در بردارنده 	<p>پروژه راه‌اندازی سامانه اطلاعات مشاغل</p>	۲۵

تعریف اجمالی پروژه	پروژه	ردیف
<p>ویژگی‌های مورد نیاز برای هر شغل است، امکان شناسایی ظرفیت‌های موجود، شناسایی نیازهای آموزشی، تخصیص منابع انسانی و انتصاب مدیران و طراحی مسیرهای شغلی را فراهم می‌کند.</p> <p>کارکردهای سامانه مشاغل برای کارجویان و کارکنان عبارت‌اند از:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ کسب اطلاعات دقیق از بازار کار: افراد جویای کار با استفاده از اطلاعات این سامانه، علاوه بر آگاهی از مشاغل درخواست شده، از روندها و پیش‌بینی‌های فرصت‌های شغلی، سطح کارمزد و تخصص‌ها و شرایط مربوط به انواع مشاغل، دوره‌های آموزشی و آزمون‌های معتبر مطلع می‌شوند. ○ برنامه‌ریزی فردی: الزامات آموزشی و مهارتی مشاغل علاوه بر کمک به افراد جویای کار، امکان تشخیص فرصت‌ها و انتخاب درست دوره‌های آموزشی (کوتاه‌مدت و تحصیلات دانشگاهی) را برای کارجویان آینده فراهم می‌کند. ○ افزایش رضایت شغلی و ارتقای عملکرد: سلیق و توانمندی‌های هر فرد با آزمون‌های تخصصی آشکار شده و مشاغل متناسب برای وی پیشنهاد می‌شوند. با انتخاب مشاغل مناسب با توانایی‌ها و انگیزه‌ها رضایت شغلی و عملکرد افزایش می‌یابد. <p>کارکرد سامانه مشاغل برای دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزشی عبارت است از:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ شناسایی نیازهای آموزشی: انتخاب‌های کارجویان و کارفرمایان در این سامانه، اطلاعات لازم برای پیش‌بینی تقاضای آموزش را تولید می‌کند. با آشکار شدن تقاضای‌های دقیق کارفرمایان، نیازهای آموزشی با صحت و دقت بیشتری مشخص می‌شوند. <p>با استفاده از داده‌های سامانه مشاغل:</p> <ul style="list-style-type: none"> • رتبه‌بندی مراکز آموزشی بر اساس اشتغال دانش‌آموختگان، انگیزه این مراکز را برای جهت‌گیری در راستای اولویت‌های آموزشی تقویت می‌کند. • با ایجاد پایگاه‌های اطلاعاتی کامل و دقیق از بازار کار امکان پایش وضعیت فعلی و پیش‌بینی‌های آتی برای حاکمیت فراهم می‌شود. • تعیین رشته‌های دانشگاهی و تعداد دانشجویان مورد نیاز هر رشته تحصیلی به‌طور درون‌زا و بدون مداخله دولت مشخص می‌شود. • تناسب دوره‌های آموزشی با نیازهای بازار کار و افزایش کارایی بازار، اشتغال را افزایش خواهد داد. <p>«سامانه مشاغل» سازوکاری برای تخصیص منابع انسانی در سطح کلان و درون سازمان‌ها، شایسته‌سالاری و ارتباط دانشگاه و جامعه در بعد منابع انسانی است.</p>		

ردیف	پروژه	تعریف اجمالی پروژه
۲۶	پروژه مدیریت دانش سازمانی	یکی از مهم‌ترین موضوعی که سبب برتری رقبا بر همدیگر می‌شود، برتری حوزه دانشی و فناوری‌های مرتبط با آن است. با توجه به اهمیت مدیریت دانش برای افزایش کارایی و بهره‌وری، بسیار مهم است که شرکت‌ها، دانش خود را به‌طور مؤثر مدیریت کنند. همان‌گونه که برای مدیریت بر هزینه‌ها، به‌دقت ریال ثبت شده و مورد حسابرسی قرار می‌گیرد، دانش هم بایستی به دقت ثبت شده حسابرسی دانش صورت پذیرد. در حال حاضر در سطح کسب‌وکارها، علی‌رغم اینکه برای ایجاد دانش و فناوری هزینه‌های زیادی می‌شود، لکن به‌صورت مناسب مدیریت نشده و نهایتاً تحلیل و استفاده مکرر نمی‌شود. در این پروژه استانداردهای مدیریت دانش تدوین شده و فرایند استقرار مدیریت دانش در کسب‌وکارها حمایت می‌شود.
۲۷	پروژه تربیت مدیران گام دوم انقلاب	یکی از چالش‌های کشور ضعف جدی در توانایی‌های مدیریتی (در سازمان‌های حاکمیتی و کسب‌وکارها) است. در این پروژه اشخاص مستعد (با توجه به توزیع متناسب در مناطق مختلف کشور) شناسایی شده و دوره‌های آموزشی به‌صورت کارگاه‌های آموزشی و شبیه‌سازی، مطالعه موردی، بازدید از شرکت‌های داخلی و خارجی و کسب تجارب عملیاتی برای آن‌ها برگزار می‌شود.
۲۸	پروژه درج قیمت تولیدکننده و قیمت واحد	درج قیمت مصرف‌کننده تحت تأثیر نوع بسته‌بندی و سایزبندی مختلف قرار می‌گیرد و زمینه تشتت قیمت را فراهم می‌کند. با درج قیمت تولیدکننده، تخفیف‌های گمراه‌کننده و کاذب حذف خواهند شد. علاوه بر این شفافیت مالیاتی حاصل می‌شود همچنین درج «قیمت واحد محصول» مقایسه قیمت محصولات مشابه برای مصرف‌کنندگان تسهیل می‌کند.
۲۹	پروژه رتبه‌بندی فروشگاه‌ها و سکوها	استقرار نظام رتبه‌بندی واحدهای توزیعی یکی از روش‌های ایجاد شفافیت و خود انتظامی در بخش توزیع کشور است. در این پروژه، با تعریف شاخص‌های عملکردی، نظام اعتبارسنجی و رتبه‌بندی فروشگاه‌ها و سکوها انجام می‌شود.
۳۰	پروژه اصلاح ساختار بازارهای فلزات، کانی‌های غیرفلزی و شیمیایی	یکی از چالش‌های اصلی زنجیره تولید صنایع فلزات، کانی‌های غیرفلزی و شیمیایی، عدم توازن توزیع سود (منتج از اشکالات نظام قیمت‌گذاری) و به‌تبع آن، عدم توازن در زنجیره تولیدات فیزیکی مربوطه است. این امر منجر به بروز وابستگی در برخی حلقه‌های واسط میان صنایع بالادستی و پایین‌دستی شده است. در این پروژه، با اصلاح ساختار قیمت‌گذاری با هدف توزیع عادلانه‌ی سود در طول زنجیره، هدایت سرمایه‌گذاری و کاهش وابستگی به واردات و ایجاد توازن در زنجیره تحقق خواهد یافت.
۳۱	پروژه اصلاح ساختار بازارهای خدمات	بخش خدمات به‌واسطه‌ی سهم قابل توجه در اقتصاد و پیوندهای پسین قوی با بخش‌های تولیدی، از اهمیت بسزایی در هزینه تمام‌شده‌ی تولیدات کشور دارد. علاوه بر این، ماهیت نامرئی ستانده‌ی این بخش، منجر به آن می‌شود که برقراری شرایط رقابت کامل در بازار مذکور، با اشکالات عدیده همراه باشد. اگرچه در دستورالعمل قیمت‌گذاری کالا و خدمات صنفی، تلاش بر آن بوده است که نظامی به بازارهای خدماتی کشور داده شود، لکن همچنان در بخش‌های اصلی همچون حمل‌ونقل و ارتباطات، موضوع ممانعت از رویه‌های غیرمنصفانه، با چالش همراه است و تأثیر آن بر هزینه‌ی تمام‌شده تولیدات بخش‌های متقاضی این خدمات وارد می‌شود. در این پروژه با استقرار ضوابط قیمت مبتنی بر ارزش‌های نسبی، قیمت‌گذاری خدمات عادلانه و شفاف می‌شود.

ردیف	پروژه	تعریف اجمالی پروژه
۳۲	پروژه راه اندازی سامانه کدال شرکت های دولتی	در این پروژه اطلاعات شرکت های تحت پوشش وزارت صنعت، معدن و تجارت (حتی اگر عضو بورس نباشند) به طور شفاف مانند شرکت های بورسی منتشر خواهد شد.
۳۳	پروژه اشتغال دهک های درآمدی پایین	محدوده پروژه دهک های یک، دو و سه هستند. در دهک های ۱ تا ۳، از هر دو خانوار یک نفر شاغل است، اما در دهک ۱۰، هر خانوار به متوسط بیش از یک فرد شاغل دارد. در این پروژه تلاش بر این است که توزیع اشتغال در دهک های پایین بهبود یابد. به عبارتی توزیع فرصت های شغلی عادلانه شود. با بهبود توزیع اشتغال، توزیع درآمد بهبود خواهد یافت. در این پروژه فرآیند شناسایی استعدادها، توانمندسازی و هدایت شغلی انجام خواهد شد. ضمناً در کنار مهارت آموزی، امتیازاتی به بنگاه هایی که این افراد را بکار می گیرند، داده می شود. این پروژه با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و وزارت صنعت، معدن و تجارت اجرایی خواهد شد.
۳۴	پروژه اشتغال مرز نشینان	محدوده پروژه مناطق مرزی کشور می باشد. بیکاری در مناطق مرزی یکی از علل کوله ببری و قاچاق است. دو رویکرد اصلی این پروژه، توانمندسازی افراد و همچنین افزایش سرمایه گذاری کسب و کارها می باشد. این پروژه با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی و وزارت صنعت، معدن و تجارت اجرایی خواهد شد.
۳۵	پروژه اشتغال مناطق محروم	محدوده پروژه مناطق محروم کشور می باشد. در راستای توزیع درآمد در سطح کشور، ضروری است فرصت های شغلی بیشتری در مناطق محروم فراهم شوند. در این پروژه علاوه بر ایجاد اشتغال عادلانه و توزیع مناسب درآمد، مهاجرت کنترل شده و معیارهای آمایش سرزمین مورد توجه خواهد بود. دو رویکرد اصلی این پروژه، توانمندسازی افراد و همچنین افزایش سرمایه گذاری کسب و کارها می باشد. این پروژه با هماهنگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، وزارت کشور، وزارت راه و شهرسازی و وزارت صنعت، معدن و تجارت اجرایی خواهد شد.
۳۶	فعال سازی ظرفیت زنجیره معادن	در این پروژه، به موضوع فعال سازی ظرفیت زنجیره معادن، به طور متمرکز پرداخته می شود و در این فرآیند، اقدامات اصلی زیر، دنبال خواهد شد: <ul style="list-style-type: none"> ☐ بازسازی و نوسازی ماشین آلات معدنی و توسعه کاربرد ماشین آلات معدنی مگا سائز ☐ ارتقای کمی و کیفی زیرساخت های معدنی و جاده های دسترسی به معادن ☐ بازنگری در نرخ بهره ای مالکانه و حقوق دولتی معادن ☐ برقراری عدالت و توازن در نظام قیمت گذاری زنجیره معادن ☐ اقتصادی کردن استخراج معادن کوچک مقیاس با خوشه سازی و یا تجمیع پهنه ها ☐ ارتقای شرایط ایمن و رعایت استانداردهای ایمنی در فعالیت های معدنی ☐ تقویت صندوق های پشتیبانی از فعالیت ها و ریسک های فناورانه معدنی ☐ ارتقای فناوری در بازیابی ذخایر کم عیار و باز فراوری باطله های معدنی ☐ تمرکز بر عناصر معدنی استراتژیک و توجه به سنگ آهن هماتیت

برنامه‌های استان‌ها و شهرستان‌ها

متناظر با اهداف و اقدامات سطح کلان، برنامه‌های صنعت، معدن و تجارت استان‌ها و شهرستان‌ها تا پایان سال ۱۴۰۰ با مشارکت نمایندگان محترم مردم در مجلس شورای اسلامی، مسئولان محلی و صاحب‌نظران طراحی شده و از ابتدای سال ۱۴۰۱ اجرا خواهد شد.

نقشه راه استان‌ها و شهرستان‌ها بر اساس تحلیل فرصت‌ها و مسائل ملی، منطقه‌ای و محلی بر مبنای اصول آمایش سرزمین طراحی می‌شود. برنامه‌های استانی و شهرستانی، شامل اهداف اشتغال و اقدامات صنعتی، معدنی و تجاری برای هر منطقه خواهد بود.

پیشرفت برنامه‌های استان‌ها و شهرستان‌ها هر ۳ ماه یک‌بار با حضور نمایندگان محترم مجلس شورای اسلامی پایش خواهد شد.

با طراحی و اجرای نقشه راه در سطوح استانی و شهرستانی، پیشرفت متوازن همه مناطق کشور محقق می‌شود.

برنامه‌های رشته فعالیت‌ها

مطالعات متعدد و متنوعی در بخش‌های مختلف صنعت، معدن و تجارت انجام شده است. برنامه‌های رشته فعالیت‌ها بر اساس مطالعات انجام‌شده و برنامه‌های رشته فعالیت‌ها، متناسب با اهداف کلان بخش تا پایان سال ۱۴۰۰ نهایی شده و مبنای اقدامات و شاخص‌های ارزیابی عملکرد خواهد بود. اجرای برنامه‌های رشته فعالیت‌ها به صورت ماهانه پایش قرار شد. به‌عنوان نمونه اهم اهداف و اقدامات در صنعت خودرو به شرح زیر است.

اهداف و اقدامات تا پایان سال ۱۴۰۰

۱. افزایش تولید خودرو به میزان ۱۰۰ هزار دستگاه بیش از برنامه پیش‌بینی‌نشده در شش ماهه دوم سال ۱۴۰۰
۲. تحویل تعهدات معوق تا پایان آذرماه
۳. تعادل بخشی بر بازار از طریق پایش مستمر و روزانه نحوه عرضه و تحویل خودرو
۴. کاهش مصرف سوخت در سبد خودروهای تولیدی بنگاه‌ها از ۸,۱ به ۷,۸ لیتر در صد کیلومتر
۵. اصلاح ساختار قیمت در زنجیره ارزش صنعت (شامل مواد اولیه، اجزا قطعات، تولید خودرو و خدمات) در راستای کاهش زیان شرکت‌های خودروسازی و امکان برنامه‌ریزی برای افزایش کمی و کیفی تولید
۶. تکمیل پروژه‌های محصولات و مدل‌های جدید شامل راه‌اندازی مدل اطلس شرکت سایپا، K۱۲۵ و خودروی اقتصادی در ایران خودرو
۷. شتاب‌دهی به پروژه‌های بنیادی و تحولی صنعت خودرو به‌ویژه مجموعه‌سازی قطعات (Tiering) با رویکرد مشترک سازی قطعات، پلتفرم مشترک، توسعه خودروهای برقی، خودروهای کراس اور ایرانی، ارتقای خانواده موتور و گیربکس‌های ۶ سرعته دستی و نیمه اتوماتیک و توسعه ساخت داخل مجموعه‌ها و قطعات

۸. کاهش خودروهای کف به حداکثر ۱۰ هزار دستگاه در پایان سال
۹. پشتیبانی مؤثر از تولیدکنندگان اجزا و قطعات صنعت خودرو و تسویه مطالبات معوق قطعه سازان
۱۰. تأسیس و راه‌اندازی مرکز نوآوری و فناوری خودرو (تکنوستر)
۱۱. نوسازی ۱۰ هزار ناوگان تجاری سنگین تا پایان سال ۱۴۰۰

اهداف و اقدامات میان‌مدت

۱. افزایش تولید به ۱,۶ میلیون دستگاه در سال ۱۴۰۱ و ۳ میلیون دستگاه در سال ۱۴۰۴
۲. الزام به صادرات خودرو (حداقل ۳۰٪ در سال ۱۴۰۴) و اصلاح نظام تعرفه‌ای
۳. کاهش ۲۰٪ بهای تمام‌شده خودرو تا پایان سال ۱۴۰۱
۴. ارتقاء کیفی تولید خودروها در سطوح ۳، ۴ و ۵ ستاره کیفی (افزایش ۲۰٪ در هر سطح) تا سال ۱۴۰۲، ممنوعیت تولید خودروهای سه ستاره به پایین از سال ۱۴۰۳ به بعد
۵. لحاظ گارانتی ۵ ساله برای خودروهای تولیدی از سال ۱۴۰۳ به بعد
۶. تولید حداقل ۲ محصول جدید داخلی در هر سال
۷. عملیاتی کردن پروژه نوسازی ناوگان سنگین تجاری فرسوده (حداقل ۳۰ هزار دستگاه در سال)
۸. ساماندهی و بهبود مدیریت زنجیره تأمین صنعت خودرو با هدف توسعه مجموعه‌سازی قطعات (Tiering)، کاهش هزینه تمام‌شده خودرو، استانداردسازی و مشترک سازی قطعات، رقابت‌پذیری قطعه‌سازی و مجموعه‌سازی، توسعه صادرات قطعات خودرو و ارتقای کیفیت و استانداردهای قطعه‌سازی
۹. توسعه سبد سوخت خودرو و افزایش سهم تولید خودروهای برقی و هیبریدی
۱۰. ارتقا همکاری بین بنگاه‌ها برای اصلاح و یکپارچه‌سازی ساختار مدیریتی، کاهش قیمت تمام‌شده، توسعه پلتفرم مشترک، یکپارچه‌سازی مدیریتی (نه بنگاهی)،
۱۱. اصلاح ساختار مالکیت و عدم‌مداخله دولت در مدیریت شرکت‌های خودروسازی

برنامه‌های بین‌المللی

اقتصاد ایران باید بزرگ‌تر از مرزهایش باشد. با رویکرد برون‌گرایی، توسعه روابط تجاری با کشورها به‌ویژه کشورهای همسایه و افزایش صادرات، اهداف بخش صنعت، معدن و تجارت در تعاملات بین‌المللی طراحی شده است. در برنامه‌های بین‌المللی کشورها برحسب اولویت، منطقه‌ی جغرافیایی، همسایگی و همسویی با ایران و اهمیت تعامل و توسعه‌ی تجارت با آن‌ها، به چهار دسته تقسیم شده‌اند. در پاییز سال ۱۴۰۰ برنامه‌های تعامل با کشورهای دسته ۱ و ۲ و در زمستان سال جاری برنامه‌های تعامل با کشورهای دسته ۳ و ۴ با مشارکت وزارت امور خارجه نهایی خواهد شد.

این برنامه‌ها مبنای جهت‌دهی کسب‌وکارها و اقدامات مشترک و هماهنگ بین وزارت صنعت، معدن و تجارت و وزارت امور خارجه خواهد بود.

سازمان‌دهی مأموریت‌ها و فعالیت‌ها

حوزه مأموریت وزارت صنعت، معدن و تجارت، گستردگی، تنوع و پیچیدگی بالایی دارد. از طرف دیگر شاهد رشد فزاینده فناوری‌ها و نوآوری‌ها هستیم. برای حل سریع مسائل و حرکت پرشتاب این بخش، برنامه‌های «ملی، محلی (استانی و شهرستانی)، بخشی و بین‌المللی» در اسرع وقت نهایی و ابلاغ خواهد شد. این برنامه‌ها اهداف و اقدامات بخش صنعت، معدن و تجارت را با دقت مناسب و هماهنگ با یکدیگر ترسیم می‌کنند. برای اجرایی شدن برنامه‌ها، باید در ۲ سطح تقسیم‌کار شود:

- تقسیم‌کار بین حاکمیت (وزارت صنعت، معدن و تجارت) و کسب‌وکارها: وزارت صنعت، معدن و تجارت، بر چهار نقش «اولویت‌گذاری»، «تنظیم‌گری»، «تسهیل‌گری» و «نظارت»، متمرکز می‌شود و فعالیت‌های اقتصادی برای دستیابی به اهداف به کسب‌وکارها واگذار خواهد شد. کسب‌وکارها، نقش اصلی در تحقق اهداف بخش صنعت، معدن و تجارت را بر عهده‌دارند و وزارت صنعت، معدن و تجارت باید ضمن ایجاد بستر مناسب برای فعالیت هر چه بهتر کسب‌وکارها، بر حسن عملکرد آن‌ها در جهت تحقق اهداف مورد نظر نظارت نماید.
- تقسیم‌کار درون وزارت صنعت، معدن و تجارت: مأموریت‌ها، اهداف، شاخص‌های عملکرد و پروژه‌ها برای تمام واحدهای استانی و ملی تعیین و ابلاغ خواهد شد. اقدامات و دستاوردهای همه واحدها هر ماه پایش می‌شود. تعیین دقیق اقدامات و پایش مستمر ضمن پیشگیری از روزمرگی، امکان اقدامات اصلاحی در زمان مناسب و تحقق اهداف را فراهم کرده و مسئولیت‌ها را به‌طور متوازن بین مدیران توزیع می‌کند. امور درونی وزارت صنعت، معدن و تجارت در دو سطح «اداره امور جاری» و «اجرای پروژه‌های تحول» مدیریت می‌شود.
- اداره امور جاری: برای اجرای به‌موقع، سریع و دقیق مأموریت‌های جاری، ۳ اقدام انجام خواهد شد:
 - تفویض اختیار به سازمان‌های استانی و معاونت‌های ستادی
 - وحدت فرماندهی: واحدهای با مأموریت مرتبط با یکدیگر در راستای معاونت‌های ستادی همگرا شده و وحدت فرماندهی ایجاد خواهد شد.
 - شوراهای سیاست‌گذاری و نظارت: در هر حوزه کاری یک شورای مشورتی با حضور متخصصان با مأموریت سیاست‌گذاری و نظارت تشکیل خواهد شد.
- اجرای پروژه‌های تحول: برای هر یک از پروژه‌های تحول، مدیر پروژه منصوب شده و ر چارچوب منشور پروژه‌ای که به ایشان ابلاغ می‌شود، فعالیت خواهد کرد. با اجرای پروژه‌های تحول، سازوکارهای وزارت صنعت، معدن و تجارت اصلاح شده و حکمرانی هوشمند عملیاتی خواهد شد. با تقسیم کار درست و تمرکز بر اجرای برنامه‌ها، حرکت پرشتاب بخش صنعت، معدن و تجارت آغاز شده و تداوم خواهد یافت.

پیوست - سوابق تخصصی

سید رضا فاطمی امین

وزیر پیشنهادی صنعت، معدن و تجارت

حوزه مأموریت وزارت صنعت، معدن و تجارت گسترده و متنوع بوده و ذینفعان زیادی دارد. مسائل این بخش در سال‌های گذشته به‌گونه‌ای جزئی و موردی رفع شده ولی مسائل اساسی انباشته شده‌اند. از طرف دیگر روندهای جهانی و شتاب فزاینده فناوری‌های نوین، فضای کسب‌وکار را تغییر داده است.

بخش صنعت، معدن و تجارت چالش‌های پیچیده و متعددی داشته و دولت سیزدهم اهداف بلندی در تولید، اشتغال و صادرات دارد؛ بنابراین وزارت صنعت، معدن و تجارت هم‌زمان با اداره امور جاری، باید به‌سرعت متحول شود.

تسلط بر شیوه‌های حکمرانی، تجربه در سیاست‌گذاری صنعتی و بین‌رشته‌ای، آشنایی عمیق با کسب‌وکارهای نوین، توانایی حل مسائل ترکیبی و پیچیده، تجربه اجرای پروژه‌های تحولی، توانایی استقرار سازوکارهای بین بخشی در سطح ملی، اشراف بر سامانه‌های اطلاعاتی و مدیریتی و شناخت عمیق و دقیق بخش صنعت، معدن و تجارت (به‌ویژه در حوزه‌های صادرات، نظام توزیع و تنظیم بازار، فناوری‌های پیشرفته، معدن و مدیریت کسب‌وکار) از الزامات مدیریت در وزارت صنعت، معدن و تجارت است.

اهم سوابق اجرایی

- معاون برنامه‌ریزی وزارت صنعت، معدن و تجارت؛
- معاون برنامه‌ریزی، توسعه و فناوری وزارت صنایع و معادن؛
- عضو هیئت عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران؛
- مشاور وزیر و رئیس ستاد تحول صنایع و معادن؛
- مشاور دستیار ویژه رئیس‌جمهور و رئیس پروژه‌های اقتصادی طرح مهر ماندگار؛
- مشاور وزیر صنعت، معدن و تجارت در راهبردهای صنعتی، معدنی و تجاری و مجری طراحی و تدوین برنامه راهبردی صنعت، معدن و تجارت؛
- عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی و صنایع و معادن تهران؛
- عضو هیئت نمایندگان اتاق بازرگانی و صنایع و معادن ایران؛
- مجری طرح نوسازی خودروهای فرسوده کشور؛
- معاون برنامه‌ریزی و ارزیابی ستاد تبصره ۱۳؛
- قائم‌مقام ستاد تبصره ۱۳؛

- مدیر مرکز سرمایه‌گذاری و مشارکت آستان قدس رضوی؛
- عضو هیئت‌مدیره سازمان اقتصادی رضوی؛
- مدیرعامل سازمان اقتصادی رضوی؛
- قائم‌مقام تولیت آستان قدس رضوی؛

تحصیلات

- دوره‌ی دکترای تخصصی مدیریت راهبردی دانش (دفاع رساله انجام شده و در مرحله اخذ دانشنامه است)
- دانشگاه عالی دفاع ملی
- کارشناسی ارشد مهندسی سیستم‌های اقتصادی اجتماعی
- دانشگاه علم و صنعت ایران
- کارشناسی مهندسی الکترونیک
- دانشگاه فردوسی مشهد

تألیف‌ها

- کتاب برنامه راهبردی صنعت، معدن و تجارت، ۱۳۹۲، انتشارات جهاد دانشگاهی واحد شهید بهشتی
- کتاب برنامه راهبردی فرآورده‌های غذایی، ۱۳۹۲، انتشارات جهاد دانشگاهی واحد شهید بهشتی
- کتاب برنامه راهبردی تجهیزات حمل‌ونقل، ۱۳۹۲، انتشارات جهاد دانشگاهی واحد شهید بهشتی
- کتاب برنامه راهبردی تجهیزات الکتریکی و الکترونیکی، ۱۳۹۲، انتشارات جهاد دانشگاهی واحد شهید بهشتی
- کتاب مبانی مدیریت دانش هم‌افزا، ۱۳۹۳، نشر هم‌افزا
- کتاب برنامه راهبردی جریان کالا (لجستیک)، ۱۳۹۶، انجمن مهندسی حمل‌ونقل ریلی ایران

تناسب سوابق وزیر پیشنهادی با مأموریت‌های وزارت صنعت، معدن و تجارت

وزیر صنعت، معدن و تجارت باید در دو سطح «کسب‌وکار» و «حکمرانی» دارای تجارب عملی باشد. تجارب فعالیت‌های اقتصادی، شناخت دقیق و حساسیت‌های لازم برای حمایت از کسب‌وکارها را فراهم می‌کند و تجارب حکمرانی، توانایی‌های هدایت و نظارت بر فعالیت‌های اقتصادی را تقویت می‌نماید.

نمونه‌هایی از سوابق اجرایی در سطح حکمرانی

- **مجری طرح نوسازی خودروهای فرسوده:** از ابتدای ورود خودرو به ایران تا مرداد سال ۱۳۸۵، در مجموع ۴۵ هزار خودرو از رده خارج شده بود. در طرح نوسازی خودروهای فرسوده که از مرداد ۱۳۸۵ آغاز شده، در یک سال اول (تا مرداد ۱۳۸۶) ۲۲۵ هزار خودرو از رده خارج شد. در این طرح ملی ۵ بانک با حدود ۱۰ هزار شعبه، ۲ خودروساز با حدود ۱۰۰۰ نمایندگی فروش، ۱۰۰ مرکز اسقاط و پلیس راهور با ۳۱ واحد استانی مشارکت مستقیم داشتند. یکی از ویژگی‌های این طرح اعطای ۲۲۵ هزار وام با یک ضامن بود.
- **رئیس ستاد تحول صنایع و معادن:** ستاد تحول صنایع و معادن، کانون برنامه‌ریزی و اجرای برنامه‌های بخش صنعت و معدن در طرح تحول اقتصادی (از جمله طرح هدفمند کردن یارانه‌ها در سال ۱۳۸۹) بود. بر اساس بازدیدهای متعددی که از صنایع مختلف و مطالعات و تحلیل‌های گسترده و عمیقی که در حوزه انرژی انجام شد؛

پروژه‌های متعددی در حوزه‌های بازسازی صنایع، کاهش مصرف انرژی و پرداخت تسهیلات بانکی طراحی و اجرا شد. با اجرای طرح هدفمند کردن یارانه‌ها، قیمت حامل‌های انرژی بخش صنعت و معدن به شدت افزایش یافت اما با اجرای برنامه‌های طراحی شده، واحدهای صنعتی با کمترین چالش روبه‌رو شدند. به عنوان نمونه یکی از کارهای انجام شده «اصلاح ساختار قیمت‌گذاری برق برای صنایع» بود که با اجرای آن؛ با وجود افزایش تعرفه برق، حتی هزینه برق بسیاری از بنگاه‌های کوچک کاهش یافت.

- **قائم‌مقام ستاد تبصره ۱۳:** این ستاد در سال ۸۵ برای اجرای تبصره ۱۳ قانون بودجه تشکیل و مأموریت‌های بسیار مهمی در حوزه‌های مدیریت مصرف انرژی و توسعه حمل‌ونقل به عهده داشت. این ستاد هماهنگ‌کننده دستگاه‌های متعددی مانند وزارت نفت، وزارت کشور، وزارت راه و ترابری، وزارت صنایع و معادن، گمرک و نیروی انتظامی بود و اجرای پروژه‌های مهمی مانند سهمیه‌بندی بنزین، از رده خارج کردن خودروهای فرسوده، گازسوز کردن خودروها، ایجاد جایگاه‌های سی ان جی، توسعه ناوگان حمل‌ونقل عمومی و مترو را بر عهده داشت. قانون توسعه حمل‌ونقل عمومی و مدیریت مصرف سوخت (که یکی از قوانین مهم حوزه حمل‌ونقل و سوخت است) در دوره مسئولیت ستاد تبصره ۱۳ تدوین شد.

- **معاون برنامه‌ریزی وزارت صنعت، معدن و تجارت:** معاونت برنامه‌ریزی؛ مسئول سرمایه‌گذاری، صدور جواز تأسیس و حمایت از صنایع نوین و پیشرفته است. یکی از اقدامات مهم در این بخش، یکپارچه‌سازی پایگاه‌های اطلاعاتی و راه‌اندازی فرایندهای الکترونیکی در حوزه‌های سرمایه‌گذاری و تأمین مالی بوده است.

- **رئیس پروژه‌های اقتصادی طرح مهر ماندگار:** ستاد مهر ماندگار در اواخر سال ۱۳۹۰ در راستای اولویت‌بندی و اتمام پروژه‌های نیمه‌تمام تشکیل شد که مدیریت کلان بیش از ۹۰۰ پروژه در ۱۴ حوزه در سراسر کشور را به عهده داشت. حجم مالی پروژه‌های مهر ماندگار بیش از ۱۷۰ هزار میلیارد تومان (برآورد ابتدای سال ۱۳۹۱ و با تجمیع هزینه‌های انجام‌شده در طول سالیان گذشته) بود. از مجموع ۹۰۰ پروژه، بیش از ۴۶۰ پروژه به اتمام رسیده که در این پروژه‌ها، ۱۰۰٪ اهداف تعیین‌شده محقق شد. پیشرفت کلی پروژه‌های (مجموع پروژه‌های به اتمام رسیده و در حال اجرا) مهر ماندگار به ۸۰٪ رسید که بهره‌برداری از این تعداد پروژه در طول حدود یک سال، بی‌سابقه بود. پروژه‌های مهر ماندگار عبارت بودند از: پروژه‌های مهر ماندگار عبارت بودند از: پتروشیمی (۳۱ پروژه)؛ پالایشگاه (۸ پروژه)؛ توسعه میدان‌های نفتی (۲۰ پروژه)؛ گازرسانی (۵۰ شهر و ۱۰۰۰ روستا)؛ نیروگاه (۲۳ پروژه)؛ سد (۳۸ پروژه)؛ شبکه‌های آبیاری (۶۸ پروژه شبکه آبیاری و زهکشی شامل ۲۳۶ هزار هکتار)؛ آب‌رسانی (۴۳ پروژه)؛ آزادراه (۱۱ پروژه)؛ بزرگراه (۶۵ پروژه)؛ راه اصلی (۱۱ پروژه)؛ راه‌آهن (۱۷ پروژه)؛ قطار شهری (۶ پروژه)؛ واحدهای صنعتی و معدنی (۸۰ پروژه)؛ بندر (۱ پروژه)؛ مراکز بهداشتی و درمانی (۱۷۲ پروژه)؛ ورزشگاه (۳۹ پروژه)

نمونه‌هایی سوابق اجرایی و مدیریتی در کسب‌وکار

- **مدیرعامل سازمان اقتصادی رضوی:** سازمان اقتصادی رضوی دستاوردهای قابل توجهی در سال‌های ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ داشته است. در این سال جهت‌گیری به سمت فعالیت‌های زیرساختی و عدم تصدی‌گری، شتاب گرفته و با ادغام و اصلاح مأموریت شرکت‌ها و مؤسسات، زیرساخت‌های لازم برای جهش تولید فراهم‌شده است. سود تجمیعی شرکت‌ها و مؤسسات تحت پوشش سازمان اقتصادی رضوی در سال ۱۳۹۷ نسبت به سال ۱۳۹۶، بیش از ۳ برابر شد. رشد ۲۰۰ درصدی سود در سازمان اقتصادی رضوی حدود دو برابر میانگین افزایش سود شرکت‌های بورسی (۱۱۳ درصد) بوده است. شایان‌ذکر است نسبت سود عملیاتی به سود خالص از ۴۹٪ در سال ۱۳۹۶ به ۷۸٪

در سال ۱۳۹۷ افزایش یافت. همچنین انضباط مالی شرکت‌ها و مؤسسات تابعه در سال‌های اخیر رشد قابل توجهی داشته است. ۸۹٪ گزارش‌های حسابرسی شرکت‌ها و مؤسسات تابعه برای سال مالی ۱۳۹۷، مقبول بوده و برای این سال هیچ شرکتی مردود نشده است؛ درحالی‌که سهم گزارش‌های مقبول در سال ۱۳۹۵، ۱۸٪ بوده است؛ علاوه بر این مجامع تمام شرکت‌ها و مؤسسات فعال برای عملکرد سال ۱۳۹۷ در موعد قانونی برگزار شد که بی‌سابقه بوده است. در پایان سال ۱۳۹۷ سامانه شفافیت سازمان اقتصادی رضوی راه‌اندازی شد. در این سامانه برای اولین بار اطلاعاتی مالی و مدیریتی شرکت‌ها و مؤسسات وابسته و بودجه آن‌ها برای اطلاع عموم مردم منتشر شد.

- عضو هیئت عامل سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران: سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران (ایدرو) یکی مهم‌ترین و تخصصی‌ترین سازمان‌های توسعه‌ای کشور است. سازمان گسترش مالک و سهام‌دار بنگاه‌های متعددی در حوزه‌های خودروسازی، ماشین‌سازی، کشتی‌سازی، کشت و صنعت، صنایع پیشرفته و همچنین مجری پروژه‌های بزرگ احداث پالایشگاه است. فروش شرکت‌های تحت پوشش سازمان گسترش (متناسب با سهام سازمان در شرکت‌ها) در سال ۱۳۹۰ بیش از ۲۰ هزار میلیارد تومان بوده است.
- مدیریت زنجیره‌های بین‌المللی: سازمان اقتصادی رضوی با ایجاد زنجیره‌های صادراتی، دستاوردهای قابل توجهی در صادرات به کشورهای مختلف از جمله، روسیه، قزاقستان، تاجیکستان، هند، ایتالیا، آلمان، گرجستان، لبنان، عمان، افغانستان، پاکستان و ترکیه داشته است.
- مدیریت زنجیره‌های تأمین داخلی: شرکت‌های تحت پوشش سازمان اقتصادی رضوی زنجیره‌های تأمین متعددی در استان‌های خراسان شمالی، خراسان رضوی، خراسان جنوبی، سیستان و بلوچستان، بوشهر، هرمزگان، رضوی، گیلان، فارس و خوزستان ایجاد کرده‌اند. مدیریت زنجیره‌های تأمین، یکی از بهترین روش‌های حمایت از تولید و تجارت است.

بروید سراغ کارهای نشدنی

امام خامنه‌ای: بروید سراغ کارهای نشدنی، تا بشود. تصمیم بگیرید بر برداشتن کارهای سنگین، تا بردارید. «ولا یخشون احدا الا الله». خب، زحمتهایش چه؟ رنجهایش چه؟ محرومیت‌هایش چه؟ جوابش این است که: «و کفی بالله حسبیا»؛ خدا را فراموش نکن، خدا حسابت را دارد. در میزان الهی، رنج تو، محرومیت تو، کفّ نفس تو، حرصی که خوردی، زحمتی که کشیدی، کاری که کردی، خون دلی که خوردی، دنیّدانی که روی جگر گذاشتی، اینها هیچ وقت فراموش نمیشود؛ «و کفی بالله حسبیا»

۲۰ مهر ۱۳۹۰